PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo
Cena 50 lir
Leto XXIII. Št. 8 (6592)
TRST, sreda, 11. januarja 196'

TISKOVNA KONFERENCA TAJNIKA OZN O VIETNAMU

U Tant ponavlja: glavni pogoj za pogajanja je brezpogojna prekinitev bombardiranja

Poudaril je, da je treba južnim Vietnamcem dovoliti, da sami uredijo notranje zadeve - Pobijal je ameriške teze, s katerimi opravičujejo vojno - Hošiminhove izjave

NEW YORK, 10. — Glavni tajnik OZN U Tant je imel danes svojo prvo tiskovno konferenco, odkar je bil obnovljen njegov mandat. Znova je poudaril, da je brezpogojna ukinitev bombardiranja Severnega Vietnama glavni pogoj, da se vietnamski spopad preusmeri k pogajanjem. «Dokler se bo bombardiranje nadaljevalo, je dodal U Tant, ne bo mogoče nobeno napredovanje po poti miru. Nujno je, da se bombardiranje ustavi brezpogojno.»

Kljub številnim vprašanjem ni hotel U Tant nič izjaviti o svojih morebitnih stikih ali pobudah za začetek pogajanj.

U Tant je nato omenil temeljno razliko med svojimi osebnimi mnenji glede vietnamske vojne in mnenjem «številnih držav OZN». S tem v zvezi je poudaril naslednje:

1. Ne strinjam se s teorijo, da je južnovietnamska narodnoosvobodilna fronta «lutka» severnovietnamske vlade. Dodal je, da je osvobodilna vojska dobila precej pomoči od severnovietnamske vlade, toda je neodvisna enota, kakor je bila alžirska narodnoosvobodilna fronta, ki so ji pomagale druge države, kakor na primer Maroko, Tunizija in ZAR.

2. Zavrnil je ameriško teorijo, češ da bi ves azijski jugovzhod padel pod kitajsko nadzorstvo, če bi Vietnam prepustili «komunistom». U Tant je dejal, da je usoda vsake države rezultat njene zgodovine, njenih tradicij, njene kulture ter njenih političnih ali filozofskih koncepcij.

3. U Tant zavrača teorijo, češ da je Južni Vietnam strateško življenjske važnosti za interese in varnost Zahoda, naj bo njegova socialna ali politična struktura kakršnakoli. Izjavil je, da Vietnam ne more predstavljati za Zahod večje nevarnosti, kakršno bi mogla predstavljati za zahodno Evropo Jugoslavija. Poudaril je, da ima dobre razloge za mnenje, da nameravajo severnovietnamski voditelji nadaljevati politiko nepovezovanja in spoštovanja ženevskih sporazumov iz leta 1954. Če bi Vietnam bil nevezana država in če bi to njegovo stanje jamčile velike države, je dejal U Tant, prav gotovo ne bi predstavljal grožnje za Zahod.

Na vprašanje, naj bi obrazložil svoja nesoglasja s Hanojem, potem ko je obrazložil nesoglasje z ameriškimi tezami, je U Tant izjavil, da se severnovietnamski voditelji ne strinjajo z drugo točko od treh, ki jih on predlaga za Vietnam, in sicer glede obojestranskega zmanjšanja vojaške dejavnosti po ustavitvi ameriškega bombardiranja. Severnovietnamska vlada poudarja v zvezi s tem, da ta točka postavlja na isto raven napadalca in napadenega, t. j. ZDA in vietnamsko ljudstvo.

U Tant je izrazil mnenje, da bi sestanek, katerega bi se udeležile samo ZDA in Severni Vietnam, bil zaželen, toda ne bi mogel služiti za rešitev vprašanj, ki se tičejo Južnega Vietnama, kajti ta more rešiti samo južnovietnamsko ljudstvo. Dodal je, da bi Združeni narodi sporazumno z zainteresiranimi stranmi lahko imeli v Vietnamu svojo vlogo, ko bi se končale sovražnosti. U Tant je nato izrazil mnenje, da izjave severnovietnamskega zunanjega ministra Fam Van Donga ameriškemu časnikarju Salisburyju in izjave severnovietnamskega predstavnika v Parizu Mai Van Boja ne vsebujejo nič novega in «praktično obrazložujejo v novi obliki že znane pogoje».

Zatem je U Tant sporočil, da bo v kratkem poslal državam članicam OZN formular, v katerem bodo morale navesti ukrepe, ki so jih sprejele za izvajanje resolucije varnostnega sveta, ki prepoveduje nakupovanje nekaterih rodezijskih proizvodov. Formular mu bo služil za poročilo, ki ga mora do marca poslati varnostnemu svetu.

Glede incidentov med Sirijo in Izraelom je U Tant izjavil, da gre za «sezonski» pojav, ker se z deževnim razdobjem začenja obdelovanje zemlje. Pripomnil je, da so se z začetkom poljskega dela vedno začeli incidenti.

Glede Kitajske je U Tant izjavil, da je težko presoditi, kar se sedaj tam dogaja, in to tem bolj, ker večina poročil ne prihaja iz kitajskih virov. Pripomnil pa je, da je očitno, da je na Kitajskem že dolgo časa v teku «srdita borba».

Severnovietnamski predsednik Hošiminh je v intervjuju zahodnonemškemu listu «Nuernberger Nachrichten» ponovil, da bo mir mogoč, ko se bodo ameriške čete umaknile iz Vietnama. «V takem primeru, je dodal Hošiminh, smo pripravljeni povabiti Američane na čaj.» Poudaril je, da, če se bodo Američani umaknili, bo to pomenilo konec vojne. «Toda vojna bi utegnila trajati še dolga leta,» končno pa bomo zmagali,» je dodal Hošiminh. Na koncu je izjavil: «Mislim, da bi papež lahko uporabil svoj ugled pri 500 milijonih katoličanov na vsem svetu, da pomaga našemu majhnemu narodu.»

Včeraj je več ameriških divizij začelo ofenzivne operacije proti tako imenovanemu «železnemu trikotniku», na področju 40 kilometrov severnozahodno od Sajgona. General Westmoreland vodi osebno te operacije. V petih dneh so bombniki «B 52» že desetkrat bombardirali nekatere kraje v pokrajini Bin Dong. Poleg tega so lovski bombniki izvršili v dveh dneh 273 bombnih napadov na področje «železnega trikotnika» in na bližnje sektorje ob delti Mekonga. Na to področje prevažajo na tone materiala in na tisoče vojakov. «Železni trikotnik» je gozdnato področje ob reki Sajgon. Iz tega področja je začelo bežati veliko število civilistov zaradi stalnega ameriškega bombardiranja. Na vsem področju so osvobodilne sile razmestile veliko število min, ki ovirajo napredovanje ameriških vojakov.

Davi so enote osvobodilne vojske že četrtič zaporedoma obstreljevale z minometi ameriško letališče Holloway 4 kilometre zahodno od Plejku, ki je največje ameriško in južnovietnamsko oporišče na visoki planoti.

Severnovietnamska tiskovna agencija je sporočila, da so prejšnji teden, ko so izpustili dva ameriška ujetnika, izpustili tudi več sto sajgonskih vojakov. Izpustili so jih ob božičnih in novoletnih praznikih in ob proslavi šeste obletnice ustanovitve narodnoosvobodilne fronte.

Severnovietnamska vlada je javila, da je dobila od madžarske vlade v dar 3.000 steklenic plazme in 7.750 steklenic seruma.

V Melbournu je voditelj avstralske opozicije Caldwell protestiral proti nameravanemu obisku predsednika južnovietnamske vlade generala Kija v Avstraliji. Označil ga je za «majhnega in bednega mesarja». Caldwell je pripomnil, da Avstralija s tem, da sprejema Kija kot častnega gosta, izdaja 90.000 avstralskih vojakov, ki so umrli v drugi svetovni vojni za obrambo demokracije.

DANES

Na vnaprej napovedani tiskovni konferenci je U Tant včeraj zlasti poudaril, da se nikakor ne strinja z ameriškimi zatrjevanji, da je južnovietnamska osvobodilna fronta lutka hanojske vlade, temveč da je neodvisna kot je bila alžirska osvobodilna fronta; dalje, da se ne strinja z ameriško teorijo, da bi ves azijski Jugovzhod padel pod kitajsko nadzorstvo, če bi Vietnam «prepustili komunistom»; zavrnil je tudi trditve, da je Južni Vietnam življenjske važnosti za varnost Zahoda, ker «ne more predstavljati na primer večje nevarnosti, kakršno je mogla predstavljati za zahodno Evropo Jugoslavija.» Glede hanojske vlade pa je dejal, da se ne strinja z njegovo drugo točko od treh za Vietnam, in sicer glede obojestranskega zmanjšanja vojaške dejavnosti po ustavitvi ameriškega bombardiranja, češ da tajnik OZN postavlja s tem na isto raven napadalca in napadenega. Za sestanek med ZDA in Severnim Vietnamom je rekel, da je zelo zaželen, vendar pa ne bi rešil vprašanja, ki ga lahko reši samo južnovietnamsko ljudstvo. Glede Kitajske je U Tant izjavil, da je težko presoditi, kaj se sedaj tam dogaja zlasti zato, ker večina poročil ne prihaja iz kitajskih virov.

Hošiminh je za neki nemški list izjavil, da bo mir mogoč, ko se bodo ameriške čete umaknile iz Vietnama ter da bi «papež lahko uporabil svoj ugled pri 500 milijonih katoličanov, da pomaga majhnemu vietnamskemu narodu.» — Predvčerajšnjim je več ameriških divizij začelo ofenzivo proti «železnemu trikotniku», 40 km severnozahodno od Sajgona. Ta trikotnik je namreč gozdnato področje ob reki Sajgon, na katerem so partizani postavili veliko število min, ki ovirajo ameriško ofenzivo. V ofenzivi pa so tudi partizani, ki so včeraj že četrtič obstreljevali neko ameriško letališče, po drugi strani pa so izpustili ob šesti obletnici ustanovitve osvobodilne fronte več ameriških ujetnikov in sajgonskih vojakov. — Medtem je bilo v ZDA sporočeno, da so ukradli ali pa poslali drugam 5 do 6 odst. ameriške gospodarske pomoči Južnemu Vietnamu od skupne v skupni vrednosti 22 do 27 milijonov dolarjev.

Iz nekitajskih virov so tudi včerajšnja poročila, da so rdeči gardisti skušali vdreti v osrednji sedež KP Kitajske, da bi odpeljali predsednika republike in glavnega tajnika stranke ter da so po pekinških ulicah lepaki, ki napadajo predsednika vlade Čuenlaja, ker je v svojem govoru branil predsednika republike in glavnega tajnika ter ministrskega podpredsednika, ki je baje včeraj napravil samokritiko. Diplomatski opazovalci v Pekingu trdijo, da so pretirane govorice o bližnjem izbruhu državljanske vojne in o velikih spopadih v kitajskih mestih. Po drugi strani pa je, prav tako včeraj, pekinški radio poročal, o sabotažnih dejanjih nekaterih krajevnih vladnih in partijskih voditeljev v mestih Severne Kitajske. Za Sanghaj in Peking pa poročajo, da je bilo v teh mestih včeraj vse mirno. Diplomatski opazovalci trdijo tudi, da je ključ uspeha sedanje borbe za oblast v rokah vojske, katere polovica od 120 visokih vojaških poveljnikov stoji na strani Maovega najbližjega pristaša Lin Piaa. V Londonu pa trdijo, da se kitajska vlada noče zameriti niti delavcem niti rdečim gardistom.

Centralni komite ZKJ je včeraj v Beogradu sprejel važne sklepe glede demokratizacije ZKJ, izvajanja reforme, proslave 50-letnice oktobrske revolucije in drugih notranjih vprašanj. Zlasti pa je važna izjava, da ZKJ ni niti za niti proti predlogu za sestanek komunističnih partij, ki ga je prvi predložil lansko leto Brežnjev.

Na zasedanju komisije za zunanje zadeve se je minister Fanfani omejil bolj na tehnično poročilo o delu svojega ministrstva in je zelo skopo obravnaval pereča zunanjepolitična vprašanja miru na svetu, Vietnama, Kitajske, NATO itd. Tudi razprava ni bila preveč živahna, saj je pod vtisom zapletenega položaja, ko razne silnice niso povsem jasne in ko ni mogoče dati točnejših odgovorov.

Združeni socialisti so preložili pripravljalna sestanka tajništva in izvršnega odbora za sobotno zasedanje centralnega komiteja, kjer naj se dogovore o načelnih vprašanjih vladne politike ter o toliko časa napovedani «verifikaciji». Ti odlogi govore o notranjih trenjih glede zahtev ter morda celo o tendencah, da se zaostrijo odnosi s KD.

Delegacija iz Bonna v Pragi

PRAGA, 10. — V Prago je prišla na obisk delegacija Zahodne Nemčije. Vodi jo funkcionar zunanjega ministrstva, ki se je vedno udeležil dosedanjih uradnih stikov med obema državama. Delegacija bo ostala v ČSSR tri dni. V njej sta tudi dva strokovnjaka za mednarodno pravo.

V poučenih krogih pravijo, da bodo verjetno govorili o morebitnem izboljšanju odnosov med obema državama. Verjetno bodo govorili tudi o obnovitvi konzularnih odnosov in o izmenjavi trgovinskih predstavništev.

Sukarnov dokument

DŽAKARTA, 10. — Predsednik Sukarno je predložil ljudskemu posvetovalnemu kongresu dokument, ki je nadaljevanje in konec njegovega govora, v katerem je obrazložil svojo politiko. Dokument spremlja Sukarnovo pismo in o njem bodo razpravljali na prihodnjem posebnem zasedanju kongresa. Za sedaj ne bo objavljen. Desničarski študenti so danes ponovno demonstrirali proti Sukarnu in zahtevali, naj ga odstranijo z oblasti ter naj ga postavijo pred sodišče.

BITKA Z LEPAKI PO PEKINŠKIH ULICAH

Predsednik republike in tajnik stranke še vedno glavna tarča rdečih gardistov

Začeli so napadati tudi Čuenlaja - Novo veliko zborovanje v Pekingu - Mnenje diplomatskih krogov v Londonu

PEKING, 10. — Neki japonski časnikar poroča iz Pekinga, da so rdeči gardisti večkrat skušali vdreti v centralni sedež komunistične stranke, da bi odpeljali predsednika republike Liu Šao Čija in glavnega tajnika stranke Teng Hsiao Pinga. Predsednik vlade Čuenlaj pa je v nedeljo na nekem zborovanju delavcev petrolejske industrije pozval rdeče gardiste, naj ne poskušajo takih dejanj, in je pripomnil, da izreka to opozorilo na ukaz predsednika Maocetunga.

Danes pa so se znova pojavili po pekinških ulicah lepaki proti Čuenlaju. Očitajo mu, da je skušal braniti predsednika republike in glavnega tajnika stranke. Lepaki pravijo, da je Čuenlaj priznal, da sta Liu in Teng grešila, toda je opozoril, da sta izrekla samokritiko in da ju ni moč istovetiti s tistimi, ki branijo «kapitalistične ideje». Danes popoldne so oddelki policije izgnali rdeče gardiste iz prostorov politične policije, ki so jih bili gardisti včeraj zasedli. Ni bilo incidentov. Vsak dan se pojavljajo novi lepaki, ki obtožujejo vedno nove voditelje. Številni lepaki obtožujejo zunanjega ministra Čen Jija, finančnega ministra in razne ekonomiste, ki uživajo zaščito Čuenlaja. Seveda se nadaljujejo ostri napadi na predsednika republike in tajnika stranke. Čuenlaju očitajo, ker je izjavil, da je moč rešiti vprašanje predsednika republike in tajnika stranke «kot protislovje med ljudstvom». Dodal pa je, da če bosta Liu Šao Či in Teng nadaljevala svojo sedanjo linijo, tedaj lahko vprašanje postane «protislovje med nami in sovražnikom». Manifesti pravijo, da je Čuenlaj izjavil, da Liu in Teng sedaj opravljata samokritiko in zato je mogoče, da niso predstavniki reakcionarne buržoazne linije. Lepaki očitajo Čuenlaju, da je skušal «namenoma oslabiti borbo proti Liu Šao Čiju in Tengu. Dalje mu očitajo, da je v svojem govoru branil tudi druge osebnosti, zlasti ministrskega podpredsednika in finančnega ministra. Hkrati pa so se pojavili lepaki, ki branijo Čuenlaja, in prejšnji so bili odstranjeni.

Danes je pred rdečimi gardisti opravil samokritiko ministrski po predsednik Nieh Jung Čen, ki predsednik znanstvene komisije z načrtovanje. Predsednik komis za kulturno revolucijo Čen Po T ga je branil. Izjavil je, da je sam kritika Čenga «povsem izkrena zaradi važne vloge, ki jo ima v drskem razvoju dežele, mu je treb odpustiti».

Danes se je v Pekingu zbralo na sto tisoč rdečih gardistov na zb rovanju, na katerem so predvse kritizirali predsednika republike i tajnika stranke. Japonski časnikar poročajo o govorih Maocetungov žene, ki je izjavila, da bo treb pekinško občinsko policijo reorg nizirati, ker «so jo korumpirali r akcionarni elementi». V ta name je centralni komite imenoval 4 tehnikov. Izjavila je zatem, da morali rdeči gardisti izročiti «real cionarne elemente», ki jih aretir jo, državnemu organu za javn varnost in ne občinski policiji. P kinški «Ljudski dnevnik» poziva k tajsko ljudstvo, naj «se znebi Kon fucijeve teorije, ki jo je bivši po ravnatelj odseka za propagando C Jang uporabljal za napadanje pa tije». Lista pravi, da je Konfucij va teorija «izraz imperializma, r vizionizma in fevdalizma».

V okviru gonje proti predsedn ku republike je danes «Ljudsk dnevnik» objavil slike. Nekatere k žejo predsednikovo ženo, ko priž ga cigareto predsedniku Sukarn in sliko predsednika republike, k pleše z indonezijskim dekleton Pod sliko je zapisano: «Voditel protirevolucionarjev in revizion stov Liu Šao Či posnet med nedc pustnim obnašanjem v Indonezi leta 1963. S tem kaže škandalozn obnašanje ter da so ga ženske i vino omamili. Poglejte to sliko, v deli ga boste, kako hruščovsko s drži, čeprav je poglavar socialistič ne države.»

«Ljudski dnevnik» objavlja tud celotno «poslanico vsemu šangaj skemu ljudstvu, ki je bila objavlje na 5. januarja v nekem krajevnem časopisu, in ki smo jo omenili ž včeraj. Poslanica obtožuje «skup no ljudi», da sabotirajo proizvod njo, promet, dobavljanje vode i električne energije. Dalje pravi, d se je dogodilo v tovarnah, da so ne kateri člani rdeče garde ustavil proizvodnjo in zapustili delovna me sta. List poroča dalje, da so d lavci v Šanghaju zahtevali zvišanje mezd in izboljšanje delovnih pogo jev. Številni in nezadovoljni delav ci niso prišli na delo. Ti delavci so se pridružili «zboru rdečih gardistov», ki so jih organizirali nekateri krajevni voditelji stranke, ki se ravnajo po kapitalistični liniji v nasprotju z Maocetungovimi rdečimi gardisti.

Pekinški radio je danes govoril o «sabotažnih dejanjih», ki so jih izvršili nekateri krajevni vladni in partijski voditelji v industrijskih mestih Tien Sin, in Čang Ču v Severni Kitajski.

Nocoj je zdelo v Šanghaju in Pekingu vse mirno. V prestolnici so po zvočnikih pozivali številne delavske delegate, ki so po Novem letu prišli iz drugih mest, naj se vrnejo na svoje domove, da tam pomagajo pri normalni proizvodnji in pri «obrambi revolucije».

Po mnenju diplomatskih opazovalcev v Tokiu je ključ uspeha sedanje borbe za oblast na Kitajskem v rokah vojske. Približno polovica od 120 visokih vojaških poveljnikov, ki imajo po vsej Kitajski enaka ali višja mesta kakor deželni vojaški poveljnik, je pristašev Lin Piaa. Tudi vojaška področja okoli Pekinga so pod nadzorstvom vojakov, ki so zvesti Lin Piau.

Na podlagi diplomatskih poročil iz Pekinga ugotavljajo v Londonu, da so pretirane govorice o bližnjem izbruhu državljanske vojne na Kitajskem. Pripominjajo, da je kitajsko vodstvo nedvomno popolnoma razdeljeno ter da je usoda Maocetunga kakor tudi usoda njegovih nasprotnikov negotova. Toda poročila o velikih spopadih v kitajskih mestih so «pretirana». Zahodna diplomatska predstavništva v Pekingu nimajo nobenih dokazov o velikih spopadih v Pekingu, čeprav so v drugih mestih bili večji incidenti. Telefonske zveze med Pekingom, Nankingom in Šanghajem so normalne.

V krogih blizu britanske vlade ugotavljajo, da so novice, ki so jih dobili v Londonu glede spopadov v Nankingu, Šanghaju, Kantonu in Pekingu, posneli po lepakih, ki zelo na veliko poročajo o dogodkih, ki so pogostoma postranske važnosti. V Londonu so mnenja, da so ti lepaki bolj kot drugo propagandno sredstvo in pogostoma je njih namen utruditi tiste, ki jih rdeči gardisti imajo za sovražnike. Številni delavci hočejo nedvomno preprečiti, da bi se rdeči gardisti vmešavali v delo v tovarnah. V Londonu prevladuje vtis, da skuša kitajska vlada obdržati tako linijo, da se ne bi zamerila ne delavcem ne rdečim gardistom.

NA ZASEDANJU KOMISIJE ZA ZUNANJE ZADEVE POSLANSKE ZBORNICE

Minister za zunanje zadeve Fanfani se je izognil obravnavi perečih vprašanj

Notranja trenja v združeni socialistični stranki glede vladne politike - Zaključena stavka državnih železnic

RIM, 10. — Politični položaj se je ponovno zapletel, ker so prišla vidno do izraza notranja nasprotja v okviru združene socialistične stranke, katere centralni komite se bo sestal ob koncu tedna. Danes popoldne bi se moralo sestati tajništvo, jutri pa izvršni odbor stranke, ki bi moral določiti govornika za zasedanje CK. Današnji sestanek tajništva pa so odložili z izgovorom, da se «Tanassi slabo počuti» in da se bo tudi popoldne nadaljevalo zasedanje komisije za zunanje zadeve poslanske zbornice. Zato so tudi odložili sestanek izvršnega odbora, ki bo razpravljal šele v četrtek ob 17. uri.

Za tem zavlačevanjem se skriva spor o tem, kdo naj poroča na zasedanju CK, pri čemer ne gre za goli formalizem: Tanassi ali De Martino, temveč za bistveno vprašanje usmeritve celotnega dela in s tem tudi za vprašanje zaključkov in zahtev, ki naj jih združena socialistična stranka postavi svojim partnerjem v vladni koaliciji. O tem tudi priča sestanek, ki ga je imel popoldne Nenni s tajnikoma De Martinom in Brodolinijem. Očitno je namreč, da socialistični del združene stranke ni zadovoljen z dosedanjimi dosežki vladne politike in da bi bilo poročilo De Martina, ki že nastopa skoro kot voditelj leve struje v stranki, dosti bolj odločno in ostro kot poročilo Tanassija.

V tej zvezi je Preti zanikal možnosti, da bi šlo za skrajne zahteve po izstopu iz vlade, češ da se velika večina 80-90 odstotkov članov združene stranke zaveda, da je edina pot levega centra. Gre pa za vprašanje, kaj je še mogoče narediti v sedanji poslovni dobi, in je zato treba sestaviti prednostno lestvico, saj izkušnje učijo, da počasnost postopka pred parlamentom ni odvisna vedno od opozicije. Zato se mora večina resno obvezati, da bo uresničila vse tisto, kar predstavlja stvarno osnovo reformistične politike levega centra.

V komisiji za zunanje zadeve je bila razprava o zunanji politiki Italije, o kateri je poročal minister Fanfani, ki pa se je omejil predvsem na tehničen govor o delu zunanjega ministrstva in se je izognil perečim svetovnim vprašanjem, kot je vojna v Vietnamu, dogodki na Kitajskem in podobno. Fanfani je svoj govor naslonil na glasovanja parlamenta v letih 1965 in 1966 ter utemeljeval, da je vlada dosledno izvajala sprejeta načela glede zunanjepolitične usmeritve. Nato je govoril o reformi zunanjega ministrstva, o boljših stikih z Latinsko Ameriko in o italijanskih konstruktivnih staliSčih v mednarodnih organizmih, kot so atlantsko zavezništvo, evropska gospodarska skupnost in OZN. Posebej je Fanfani govoril še o izseljevanju in o vrsti dvostranskih dogovorov v tej zvezi.

V razpravo so posegli številni poslanci, ki so se v glavnem omejili na obravnavana vprašanja. Republikanec La Malfa je govoril prvenstveno o italijanski pobudi evropskega sestanka na najvišji ravni ob obletnici podpisa rimskega sporazuma in dejal, da ne vidi pravega smisla takega sestanka, na katerem bo De Gaulle prav gotovo ponovil svoje nasprotovanje vključitvi Velike Britanije. S tem se bo položaj samo zaostril, češ da Velika Britanija ne more dolgo čakati in so predlogi o tesnejši povezanosti z ZDA.

Med dopoldanskim delom zasedanja komisije je prišlo do dramatičnega trenutka med govorom socialističnega poslanca Lombardija, kateri je nenadoma dobil napad naduhe, tako da so morali sejo prekiniti.

Dokaj ostro kritični so bili komunisti. Galluzzi se je vrnil z obiska v Vietnamu in je očital Fanfaniju, da ni resneje obravnaval tega vprašanja, ki vpliva na vsa ostala in ki pogojuje tudi vprašanje NATO. Pajetta pa je očital vladi, da vedno postavlja edino možnost izbire v okviru atlantizma,, ko pa v resnici gre za pomirjenje. Zato komunisti ne sodelujejo pri sporu «s Francijo ali z Anglijo», temveč menijo, da je treba ustvariti nov evropski sistem, pri čemer zahtevajo od vlade, naj ne bo več tako mrtva in naj se zavzame za konferenco o evropski varnosti.

Ob 21. uri se je zaključila stavka voznega osebja državnih železnic, zaradi katere je bil 24 ur skoro povsem paraliziran železniški promet. Stavka je bila proglašena, ker ni prišlo do sporazuma o delnem znižanju delovnega urnika in o preureditvi izmen, kot so zahtevali prizadeti delavci, ki svoje zahteve utemeljujejo, da bi njih uresničitev zahtevala zelo majhno povečanje organikov.

Ministrstvo za promet je sporočilo, da so vozili številni vlaki, češ da se je v celoti uresničil načrt izrednih vlakov, ki vozijo z vojaškim osebjem, poleg tega pa so sestavili številne vlake z uslužbenci, ki so kljub stavki prišli na delo. Vendar pa so te ugotovitve v nasprotju z uradnimi podatki o številu stavkajočih, ki so jih sporočile posamezne direkcije odnosno železniška policija in ki govore od vsepovsod o povsem uspeli stavki in o najnižji udeležbi stavkajočih v višini 90 odstotkov.

Minister Bertinelli je danes izjavil novinarjem, da bo predsednik vlade sklical jutri pristojne ministre, ki se ukvarjajo z vprašanjem ureditve odnosov z državnimi uslužbenci. Danes pa so se sestali predstavniki sindikalnih organizacij državnih uslužbencev, ki so proučili dve zahtevi: o kvalifikacijah in o plačah, katere so sestavile posebne tehnične komisije in ki jih bodo predložili vladi.

V Milanu so po skupščini borznih agentov proglasili stavko, ki bo jutri v zvezi z govoricami, da ne bodo podaljšali davčnih olajšav na borzne operacije, ko sedaj plačujejo samo enkratno davščino, medtem ko bi morali plačati v okviru prijave Vanoni. Minister za finance Preti je v tej zvezi dejal, da se nad to stavko čudi, saj gre za stavko zelo ozke kategorije, ki si nikakor ne more domišljati, da bo na tak način izvajala pritisk na vlado glede vprašanja, ki zadeva širše vsedržavne interese.

Chalfont o jedrskem orožju

BONN, 10. — Britanski minister za oborožitev lord Chalfont je v intervjuju zahodnonemški televiziji izjavil, da bi morala Zahodna Nemčija «dati zgled vsemu svetu» in podpisati pogodbo proti širjenju jedrskega orožja, o kateri se bodo ZDA in SZ v prihodnjih mesecih sporazumele. Dodal je, da bi tako dejanje zahodnonemške vlade dokazalo tudi, da ta sprejema sistem skupne varnosti in da se ne poteguje za lastno atomsko orožje. Takoj zatem pa je lord Chalfont izjavil, da London in Washington ne bi podpisala pogodbe, ki ne bi dovoljevale nejedrskim državam, predvsem pa Zahodni Nemčiji, udeležbe pri načrtih o skupni strategiji, vštevši atomski strategiji. Chalfont se je izrekel proti ustanovitvi evropske jedrske sile, v kateri bi odločali o uporabi jedrskega orožja na podlagi sklepov, ki bi jih sprejela večina.

JERUZALEM, 10. — Na meji med Sirijo in Izraelom so bili danes novi incidenti. Izraelski in sirski vojaki so nenadoma začeli streljati, vendar pa ni bilo žrtev.

KUALA LUMPUR, 10. — Število smrtnih žrtev zaradi velikih povodnji v Maleziji je naraslo na 31. Nad 60.000 ljudi se je vrnilo v svoje domove in nadaljuje se reševalna akcija.

6. SEJA CK ZKJ V BEOGRADU

Večja demokratizacija odnosov v ZKJ Nevtralno stališče do sestanka kompartij

Sklepi o neposrednih nalogah ZKJ; program dela centralnega komiteja; priprave za proslavo 50-letnice oktobrske revolucije Poročilo V. Popovića o mednarodnih vprašanjih

BEOGRAD, 10. — CK ZKJ je danes v odsotnosti predsednika zveze maršala Tita, ki je na dopustu, in šestih odsotnih članov razpravljal o nalogah Zveze komunistov na notranjem družbeno-političnem področju in o nalogah ZK v zvezi z nekaterimi aktualnimi vprašanji v mednarodnem delavskem gibanju. CK je po obširni razpravi sprejel sklep o neposrednih nalogah Zveze komunistov, program dela CK, poročilo o pripravah za proslavo 50. obletnice oktobrske revolucije in odobril poročilo Vladimira Popoviča o nekaterih aktualnih mednarodnih vprašanjih in vprašanjih v mednarodnem delavskem gibanju.

CK ni ne za nameravano svetovno posvetovanje komunističnih partij ne proti njemu. CK ZKJ same ideje o posvetovanju ne zavrača, sodi pa, da konferenca, ki bi bila obveznega značaja za vse mednarodno delavsko gibanje in ki bi z večino glasov sprejela sklepe, ni v skladu s sedanjimi pogoji mednarodnega delavskega gibanja.

«Po našem mnenju,» je dejal Vladimir Popovič, «če nekatere partije tako posvetovanje žele, je to njihova pravica, toda taki razgovori in sklepi ne bi smeli prizadejati škode odnosom med tistimi državami oziroma s tistimi gibanji, ki se temu pogovoru ne bi pridružili.»

CK poziva v svojih sklepih komuniste na intenzivno borbo proti vsem reakcionarnim, birokratskim, zaostalim in lažnoliberalističnim pojmovanjem za popolno uveljavljenje sistema samoupravljanja, da se na prihodnjih volitvah zavzemajo za to, da se kandidirajo ljudje, ki so s svojim zavzemanjem za izvajanje gospodarske družbene reforme to zaslužili.

Glede reorganizacije Zveze komunistov se v sklepih ugotavlja, da je reforma zveze trajni proces in da se mora zveza stalno prilagajati novi strukturi družbe na osnovah samoupravljanja, kar zahteva med drugim hitrejše opuščanje delovanja zveze s pozicije oblasti.

Sedanja vloga Zveze komunistov zahteva tudi večjo demokratizacijo odnosov v sami zvezi. Osnovni smisel te demokratizacije mora biti v tem, da se med različnimi alternativami na demokratičen način sprejme tista, ki je najbolj napredna in ki v danih pogojih lahko spodbudi ljudi k čim hitrejšemu in uspešnejšemu nadaljnjemu socialističnemu razvoju. CK poudarja neobhodnost enotnih pogledov vodilnih organov in vse organizacije komunistov na vse naloge in obveznosti pri uresničenju smotrov reforme. Pri reševanju vseh vprašanj morajo komunisti izhajati s pozicije reforme, se boriti za uresničenje smotrov reforme, ki bo okrepila stabilnost jugoslovanskega gospodarstva in utrdila vrednost dinarja. V sklepih se opozarja na zaostajanje sistema samoupravljanja v negospodarski dejavnosti in se postavlja kot bodoča nujna naloga družbe, posebno pa komunistov, da se tudi v teh dejavnostih do kraja uresniči sistem samoupravljanja.

V poročilu Vladimira Popoviča o nekaterih vprašanjih s področja mednarodnih odnosov in sodelovanja v mednarodnem delavskem gibanju se poudarja potreba, da se tudi CK in Zveza komunistov v bodoče sistematično ukvarja z aktualnimi svetovnimi vprašanji in vprašanji v mednarodnem delavskem gibanju. O nekaterih teh vprašanj so razpravljali tudi na skupni seji predsedništva in izvršnega komiteja 7. decembra lanskega leta. Vladimir Popovič je v svojem poročilu ugotovil, da sedanje mednarodne odnose otežkočajo mnogi negativni elementi politike vmešavanja in pritiska v raznih krajih sveta, posebno pa v Vietnamu. Čeprav mir ni neposredno ogrožen, predstavlja sedanje stanje vendarle vir stalne nevarnosti in nestabilnosti. Glede Vietnama je Vladimir Popovič ponovil znano jugoslovansko stališče, da morajo ZDA prenehati bombardirati Severni Vietnam, pričeti pogajanja z narodnoosvobodilno fronto in da se morajo vse zainteresirane države obvezati, da bodo sprejele rešitev, ki jo bo vietnamsko ljudstvo glede ureditve države svobodno sprejelo.

Glede odnosov med socialističnimi državami se Zveza komunistov zavzema za medsebojno konstruktivno kritiko na osnovi reciprocitete s pogojem, da gre taka kritika za tem, da se razjasnijo vprašanja, ne pa da vpliva na notranji razvoj druge države. CK sodi, da se vprašanja lahko rešijo samo z občutkom odgovornosti socialističnih in naprednih sil in gibanj v medsebojnih odnosih. ZKJ je prepričana, da se vsi nesporazumi lahko brez težav premagajo, če se dosledno spoštujejo načela, ki so bila formulirana v deklaraciji vlade Jugoslavije in Sovjetske zveze leta 1955 in 1956, kar je tudi dosedanja praksa potrdila. Sodelovanje socialističnih držav se uspešno razvija, kar je v skupnem interesu.

Vladimir Popović se je obširno zadržal na vprašanju sklicanja svetovnega posvetovanja komunističnih partij in pri tem navedel vse razloge, ki po mišljenju pobudnikov sestanka opravičujejo sklicanje tega posvetovanja, kakor tudi poglede Jugoslavije v zvezi s temi razlogi. Med drugim je glede vojne v Vietnamu dejal, da ni samo vprašanje komunističnih partij, temveč svetovno vprašanje. Glede posvetovanja evropskih komunističnih partij o vprašanju evropske varnosti pa je vladimir Popović navedel znano stališče, ki ga je prikazal predsednik republike maršal Tito v svojem nedavnem intervjuju. Glede samega posvetovanja pa Jugoslavija, ni niti za niti proti, in je pri tem poudaril to, kar smo uvodoma navedli.

B. B.

SNEG IN MRAZ PO VSEJ EVROPI

Veliki snežni zameti v Bosni in Hercegovini

Izredno mnogo snega je zapadlo tudi v severni Češki

PRAGA, 10. — Snežni zameti visoki štiri metre pokrivajo ceste v okraju Jablonec v severni Češki. Drugod je sneg visok nad dva metra. Povsod je pritisnil hud mraz. Železniški promet ima velike težave. Ponekod so se tračnice prelomile, kakor da bi bile iz stekla, zaradi zelo nizke temperature. Vsa država je pokrita s plastjo snega, debelo deset do 25 centimetrov, v goratih predelih pa je sneg dosegel višino dveh metrov.

BEOGRAD, 10. — V Jugoslaviji še vedno močno sneži in v mnogih krajih je izredno hud mraz. Posebno močni snežni viharji divjajo v Bosni in Hercegovini in v jugovzhodni Srbiji. Na področju Livna v Bosni je 52 vasi popolnoma osamljenih. V Sarajevu je sneg visok več ko meter. V bolj prizadetih krajih je večina cest neuporabnih.

V Sloveniji se je stanje izboljšalo. Ceste so povečini odprte za promet. Še vedno pa je zelo mrzlo.

DUNAJ, 10. — V vsej Avstriji je temperatura še vedno zelo nizka. V Innsbrucku je termometer kazal davi 22 pod ničlo, na Dunaju pa 9 pod ničlo. Več cest je neprehodnih zaradi snežnih zametov. Zaradi mraza je umrlo pet ljudi.

ŽENEVA, 10. — Tudi v Švici je še vedno hud mraz. Davi je bilo v Brevinu 33,5 stopinje pod ničlo. Okoli poldne se je temperatura dvignila na 28 stopinj pod ničlo. V številnih krajih so se dogodili incidenti zaradi snega in poledice.

PARIZ, 10. — Dočim je v severni Franciji mraz nekoliko popustil, je v drugih krajih še vedno zelo mrzlo. V vzhodni Franciji je temperatura padla na 27 stopinj pod ničlo. Na področjih Bordeauxa in Toulousa so ceste pokrite s plastjo ledu.

RIM, 10. — V severni Italiji je še vedno hud mraz. V bocenski pokrajini so nekatera jezera pokrita s plastjo ledu. Temperatura je povsod zelo nizka. Cestni promet je izredno težaven zaradi poledice.

Tudi v Furlaniji je še vedno zelo mrzlo. Preteklo noč je bilo na Svetih Višarjah 12 stopinj pod ničlo. Hud mraz je tudi ob desni strani Tilmenta. V Pordenonu je bilo 9 stopinj pod ničlo. V alpskih predelih pa je bilo 14 pod ničlo. Tudi na področju Čedada je temperatura zelo nizka. V Čedadu je bilo preteklo noč 9 stopinj pod ničlo. Še bolj mrzlo pa je v Nadiških dolinah, kjer je bilo 15 stopinj pod ničlo, ponekod pa celo 20 pod ničlo.

O mrazu in snežnih zametih poročajo tudi iz drugih krajev Italije. V številnih goratih predelih je mnogo krajev popolnoma odrezanih od ostalega sveta zaradi velikih zametov.

Del pošiljk Sajgonu dobijo partizani

Ameriška ustanova za mednarodni razvoj pravi v poročilu predsedniku Johnsonu, da je bilo od 5 do 6 odstotkov ameriške gospodarske pomoči Južnemu Vietnamu v skupni vrednosti od 22 do 27 milijonov dolarjev ukradenih ali poslanih drugam. Poročilo pravi, da je edini način, da bi preprečili, da del pomoči pride v roke partizanov, v tem da popolnoma ukinejo podporo. Ustanova pravi v poročilu, da so okrepili varnostne ukrepe, in dodaja, da je število tatvin blaga, ki ga pošilja ta ustanova, znašalo v zadnjem času od dva do pet odstotkov v sajgonskem pristanišču. Tem tatvinam je treba dodati druge tatvine, potem ko je blago bilo ocarinjeno.

Vreme včeraj: najvišja temperatura —2, najnižja —3.1, ob 19. ur. —0,1; vlaga 52 odst., zračni tlak 1014.6 narašča, veter 4 km vzhodnik, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 8.5 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 11. januarja
Pavlin
Sonce vzide ob 7.44 in zatone ob 16.41. Dolžina dneva 8.57. Luna vzide ob 8.43 in zatone ob 17.11
Jutri, ČETRTEK, 12. januarja
Tatjana

PO SINOČNJEM SESTANKU STRANK LEVE SREDINE

Danes bodo povabili dr. Franzila in dr. Pasina naj skličeta seji občinskega in pokrajinskega sveta

Sinoči so se sporazumeli o uvodu političnega sporazuma

Sinoči so se na sedežu Krščanske mokracije ponovno sestali predstavniki strank leve sredine ter razpravljali o sestavi občinskega in krajinskega odbora. Sestanka se so udeležili predstavniki Slovenske skupnosti, ki so v preteklih dneh podlagi sklepa sveta Slovenske upnosti poslali vodstvom sredinlevih strank pismo, v katerem med drugim sporočajo, da se bodo udeležili novih pogajanj, se prej ne razčistijo vprašanja, so prejudicialnega značaja in se ejo določenih važnih zahtev v kot slovenske manjšine. Včeraj pa bilo kljub temu govora, da se do predstavniki SS udeležili sestanka. Končno pa smo pozno poci zvedeli, da niso prišli na sestanek, ker so nekateri od predavnikov Slovenske skupnosti, ki so do sedaj udeležili prejšnjih sestankov, zboleli. Vsaj tako nam je lo sporočeno sinoči iz krogov treh strank leve sredine.

Med včerajšnjimi razgovori so reublikanci umaknili svoj dosedanji idržek glede ponovne izvolitve za bornika socialističnega svetovalin dosedanjega odbornika Duša Hreščaka. Hkrati pa republikanpravijo, da bodo v prihodnjih eh zahtevali razpravo o sposobsti posameznih kandidatov za no odbornike, s čimer naj bi z izvorom funkcionalnosti odbora baponovno načeli vprašanje Hreaka in kakega drugega odbornika.

Na včerajšnjih pogajanjih so se stranke leve sredine, KD, PSU PRI dogovorile le o uvodu k litičnemu sporazumu in s tem nalno pristale na sodelovanje v obnskem in pokrajinskem odboru. aj bodo o tem dogovoru rekli edstavniki Slovenske skupnosti pa ni znano. Sicer pa so se sinoči di dogovorili, da se bodo ponovno stali baje v petek in bodo gotovo ta sestanek povabili tudi SS.

Najvažnejši sklep sinočnjega seanka treh strank leve sredine se anaša na odločitev, da bodo danes edstavniki izvoljenih skupin treh trank v občinskem in pokrajinskem vetu uradno pozvali dosedanjega upana dr. Franzila in predsednika omisarske uprave na pokrajini dr. asina, naj skličeta občinski odnoso pokrajinski svet za izvolitev veh upravnih odborov ter župana predsednika pokrajine. Po zakou torej naj bi dr. Franzil in dr. asino sklicala prvo sejo obeh izoljenih upravnih teles najkasneje o 20. t.m.

Med tem časom pa se bodo poajanja med prizadetimi strankami e nadaljevala zlasti o določitvi obinskih odnosno pokrajinskih odborikov, ter o upravnih programih obinske in pokrajinske uprave.

Iz gornjega sledi, da so se strane leve sredine, čeprav po precej olgih pogajanjih le načelno dogoorile za sestavo občinskega in porajinskega odbora, s čimer bo seeda napravljen konec sedanjemu tanju v občinski in pokrajinski uravi, ter bo omogočeno novim obinskim in pokrajinskim svetovalem, da odločajo o upravljanju tržaške občine in pokrajine.

V trenutku ko to poročamo se razgovori v palači Diana še nadaljujeo.

Boris Pahor o Srečku Kosovelu

V dobro zasedeni Gregorčičevi dvorani je včeraj zvečer predaval prof. Boris Pahor o temi «Srečko Kosovel in Trst». Pravzaprav ni šlo za predavanje temveč za vpogled v Pahorjevo delo, s katerim bi rad dokazal povezanost Kosovela kot človeka s Trstom. To je Pahor povedal že takoj v začetku, ko je poudaril, da ne namerava govoriti o vplivu tržaškega mesta in morja na Kosovelov značaj. «Začel sem misliti na to,» je dejal Pahor, «pred dvema letoma, ko se je mudil na Krasu francoski pesnik Marc Alyn, da bi si nabral podatkov in vtisov za esej o našem pesniku. Takrat sem, kot sem že drugje povedal, sredi dutovskega poletja Alynu na dolgo in široko pripovedoval o Trstu in Krasu, o življenju in doživetjih ljudi po koncu prve svetovne vojske. Vživel sem se v notranji svet francoskega človeka in zaslutil, da bo Srečka Kosovela povezal predvsem z Ljubljano in Slovenijo, če ne bo imel čiste podobe o preteklih dneh. Slutil sem, da ga bo sicer prikazal kot kraškega pesnika, a da bo pesnik zelo rahlo združen z usodo Primorske, če bo tujemu estetu manjkala serija pomembnih podob. Zato sem mu dal Čermeljevo pričevanje o križevi poti nekdanjih zamejskih ljudi. — In reči moram, da je Alyn prisluhnil skriti resnici, tako da se njegov prikaz Kosovelove pesmi začenja s Tržaškim zalivom...»

Tedaj pa je Pahor sam začel razmišljati o Kosovelovih stikih s tržaškimi ljudmi. In obenem se mu je zahotelo dokazati, da je Kosovel tržaški pesnik.

Iz tega se je rodilo obširno delo — predvsem razgovor Pahorja s sorodniki Kosovela — ki ga bomo radi brali, ko bo objavljeno. Tedaj bo tudi lažje govoriti o tem, koliko mu je uspelo dokazati, da je Kosovel tudi «tržaški» pesnik.

Sestanek skupine deželnih svetovalcev KD

Danes se sestane v Vidmu demokristjanska deželna svetovalska skupina, kateri bo odbornik Comelli poročal o zakonskih osnutkih o živinoreji in o ustanovitvi ustanove za razvoj kmetijstva.

V preteklih dneh se je pod predsedstvom dr. Mizzaua sestal vodstveni odbor skupina KD. Na sestanku, ki sta se ga udeležila predsednika deželnega odbora Berzanti in sveta de Rinaldini so razpravljali o dejavnosti deželnega sveta v prihodnjih mesecih, zlasti pa o zakonskem osnutku o ustanovi za razvoj kmetijstva in o reformi notranjega pravilnika deželnega sveta. V razpravo so posegli svetovalci Del Gobbo, Coloni, Ginaldi, Varisco, Virgolini in Zanin.

Odbor konzorcija za zidani dok

Na sestanku pobudnikov za gradnjo zidanega doka v okviru novega kompleksa — Arsenale Triestino-S. Marco, je bil sestavljen vodilni odbor konzorcija. V njem so inž. Vignuzzi za IRI, župan dr. Franzil, dr. Savona, dr. Caidassi za Trgovinsko zbornico in dr. Baici za Tržaško hranilnico. Na prihodnjem sestanku, ki bo že čez nekaj dni, bo vodilni odbor porazdelil med člani posamezne funkcije.

Tudi na področju tržaškega železniškega ravnateljstva je stavka železničarjev popolnoma uspela. Vozili so v skrčenem številu le mednarodni vlaki z vojaškim osebjem ter nadomestni avtobusi. Slika nam kaže ustavljene vlake na tržaški postaji za časa stavke in napis o nadomestnih avtobusnih prevozih. Stavka se je zaključila včeraj ob 21. uri

Prosvetno društvo «I. Cankar»

Ul. Montecchi 6 priredi v petek, 13. t. m. ob 20.30 večer slovenskih barvnih filmov:

GORENJSKA OHCET

in drugih.

Filme spremljajo lepe slovenske pesmi, ki jih poje slovenski oktet!
Vabljeni vsi člani in simaptizerji društva!

DVORANA OGREVANA

Razstave

V galeriji Rossoni bo razstavljal svoja dela od 11. do 20. t.m. slikar Silvio Mikolj.

Gledališča

Verdi

Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic za koncert, ki bo danes ob 21. uri. Posebna zanimivost koncerta je, da je posvečen samo pihalom in zboru.

Koncert bo vodil dirigent Daniele Paris, sodeloval bo pianist Sergio Cafaro. Program bo obsegal: A. Gabrieli — «Aria della battaglia» v transkripciji G .F. Ghedinija; Schuetz — Psalm 136 «Denket dem Herren» za mešani zbor, trombe, timpane in orgle (novo v Verdiju); Bach — Chor-Variationen «Vom Himmel hoch» v transkripciji Strawinskega za mešani zbor in orkester; Strawinsky — Simfonija za pihala (novo v Verdiju) in Koncert za klavir in pihala.

Orkester gledališča Verdi. Zborovodja Aldo Danieli.

Kino

Nazionale 14.30, 21.45 «Il dottor Živago» Metrocolor iz romana Borisa Pasternaka. Geraldine Chaplin, Alec Guinness, Omar Sharif.
Excelsior 16.00 «L'arcidiavolo» Vittorio Gassman, Claudine Auger.
Fenice 15.30 «Il buono, il brutto, il cattivo» Technicolor. Clint Eastwood. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Eden 16.00 «Poliziotto 202» Technicolor. Diana Dors.
Grattacielo 16.00 «The Eddie Chapman story» Cristopher Plummer, Romy Schneider.
Ritz (Ulica San Francesco 10) 15.30 «Khartoum» Technicolor. — Charlton Heston, Laurence Olivier, Richard Johnson.
Alabarda 16.30 «La tomba di Ligeia» Colorscope. Vincent Price. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Filodrammatico 16.30 «La notte del desiderio» Ingrid Thulin, Claudine Auger. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Cristallo 16.00 «Un bikini per Didi» Technicolor. Bob Hope, Elke Sommer.
Garibaldi 16.00 «I Bucanieri» Technicolor. Yul Brynner, Charlton Heston.
Aurora 16.00 «La battaglia dei giganti».
Capitol 16.00 «Come imparai ad amare le donne» Technicolor. Robert Hoffman, Michele Mercier. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Impero 16.30 «20.000 leghe sotto i mari».
Moderno 16.30 «Le piacevoli notti» Technicolor. Vittorio Gassman, Gina Lollobrigida.
Vittorio Veneto 16.00 «Sherlok Holmes — Notti di terrore» Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ideale 16.00 «Esperimento US il mondo si frantuma» Technicolor. Dana Andrews.
Astoria (Ul. Zorutti, filobus št. 1) 16.00 «Gli argonauti» Todd Armstrong, Nancy Kovak, nicolor. Lee J. Cobb.
Astra 16.30 «Il giuramento di Zorro» di Zorro».
Abbazia 16.00 «La città senza legge» Technicolor. Dana Andrews.

PO SKLEPU PRISTOJNEGA DEŽELNEGA ODBORNIŠTVA

Program udeležbe deželnega obrtništva na raznih sejmih

Med drugim bo odborništvo naše dežele zastopano na sejemskih prireditvah v Novem Sadu, v Zagrebu in v Beogradu

Deželno odborništvo za delo, socialno skrbstvo in obrtništvo je včeraj potrdilo program nastopov deželnega zavoda za razvoj obrtništva (Ente per lo sviluppo dell'artigianato ESA) na sejemskih prireditvah v tekočem letu.

Zavod za razvoj obrtništva, ki zasleduje med svojimi cilji predvsem namero valorizirati in vsestransko podpirati, tako doma kakor tudi na tujem, delo in prizadevanja približno 7.000 obrtniških organizacij iz Furlanije - Julijske krajine, bo letos deloval na treh nivojih: s pripravljanjem lastnih razstav na raznih sejmih (pri čemer bo sam kril zadevne stroške) s podeljevanjem posebnih denarnih prispevkov tistim tvrdkam, ki bodo nameravale nastopiti v okviru obrtniških razstav na spisku, ki ga je organizacija predhodno odobrila, ali pa še s priznavanjem podpor tistim tvrdkam, ki bodo nameravale nastopiti na sejmih in obrtniških razstavah, ki niso vključene v omenjenem spisku.

Razstave in sejmi, na katerih bo zavod za razvoj obrtništva nastopil z lastnim standom, so naslednji: Razstava naprav za gospodinjstvo v Koelnu (od 23. do 25. februarja); mednarodni velesejem v Frankfurtu (od 26. februarja do 2. marca); mednarodni velesejem v Tripolisu (od 28. februarja do 20. marca); 19. obrtniški sejem v Muenchnu (od 9.-10. marca); 20. salon kmetijskega stroja v Veroni (od 13. do 21. marca); 31. razstava obrtništva v Firencah (od 24. aprila do 7. maja); kmetijski sejem v Novem Sadu (od 11. do 21. maja); mednarodni sejem tehnike v Beogradu (od 21. do 30. maja); 45. vzorčni velesejem v Padovi (od 31. maja do 13. junija); 19. mednarodni velesejem v Trstu (od 21. junija do 5. julija); 21. sejem Furlanije - Julijske krajine v Pordenonu (od 25. avgusta do 8. septembra); 14. sejem modernega stanovanja (od 3. do 18. septembra); mednarodni jesenski velesejem v Zagrebu (od 7. do 17. septembra); sejem naprav za gospodinjstvo v Koelnu (od 10. do 25. septembra); salon usnja in obutve v Brusiju (od 17. do 20. septembra) ter 7. salon italijanskega pohištva v Milanu (od 18. do 25. septembra).

Nesreča lambretista

Včeraj ob 11.30 so sprejeli na nevrokirurški oddelek 18-letnega mehanika Sergia Milkoviča iz Ul. Montecchi 8, ki se je ponesrečil z lambreto v Drevoredu Giarizzola blizu Ul. S. Pantaleone. Ko se je mladenič peljal v smeri proti Trgu Giarizzole, je z desne strani zavozil v drevored avto fiat 500 TS 34497, katerega je upravljal 45-letni Giuseppe Monica s Trga Giarizzole 7. Zaradi trčenja je Milkovič padel na tla ter se pobil po čelu in po levem sencu, dobil hud šok ter začasno izgubil spomin. Ozdravel bo v 10 dneh.

Marmornata plošča padla ženski na glavo

Včeraj ob 12.50 so prepeljali na nevrološki oddelek splošne bolnišnice 31-letno gospodinjo Argeo Micati por. Fraia iz Ul. dell'Edera 8. Ženska se bo morala zdraviti v bolnišnici zaradi raznih poškodb na desnem sencu 10 dni.

Micatijeva je postala žrtev zares edinstvene nezgode. Ko je malo pred omenjeno uro šla po pločniku v Ul. Limitanea tik pred poslopjem št. 2, kjer je papirnica Mirago, se je z zida hiše odtrgala marmornata plošča, ki jo je zadela v sence.

NA SESTANKU NA TRGOVINSKI ZBORNICI

Proučevanje možnosti porabe metana v tržaških industrijah

Po metanovodu, ki bo prihodnje leto speljan do Trsta, bodo dobavljali letno od 150 do 200 milijonov kub. m. plina - Razgovori z Acegatom za vključitev metana v mestno omrežje

Včeraj sta bila na trgovinski zbornici dva važna sestanka: najprej so se na pobudo deželnega odborništva za industrijo in trgovino sestali predstavniki nekaterih vodilnih industrij z našega področja z zastopniki državnega podjetja SNAM, da bi proučili perspektive krajevne porabe metana v zvezi z napovedano raztegnitvijo Enijevega plinovoda na področje Furlanije-Julijske krajine; pozneje pa so se zbrali pobudniki konzorcija za gradnjo zidanega doka v našem pristanišču, da bi imenovali člane vodilnega odbora konzorcija.

Sestanka za metanovod so se udeležili zastopniki SNAM dr. Meanti, inž. Perri in g. Stecchini, za deželo dr. Falzari in dr. Dal Cer, odv. Ceccovini, predsednik industrijskega pristanišča, dr. Albanese od združenja industrijcev, Cogoi, ravnatelj centra za gospodarski razvoj, inž. Rigonat in zastopniki krajevnih in tržiških industrijskih podjetij.

Na sestanku so najprej ugotovili, da bo do konca leta 1967 metanovod SNAM podaljšan od Mester - Trevisa do Pordenona, v teku leta 1968 pa do Tržiča, Gorice in Trsta. Za Trst je predvideno, da bo terminal v industrijskem pristanišču. Tehnične značilnosti metanovoda bodo naslednje: cevi bodo v premeru merile 30 cm in bodo položene približno en meter globoko v zemljo. Po plinovodu bodo predvidoma dobavljali od 150 do 200 milijonov kub. metrov goriva na leto. Metan, katerega kalorična vrednost bo znašala 9100 kalorij, bo stal potrošnike po 13 lir kub. m ter bo s tega vidika nekoliko dražji (za 3 lire pri merski enoti) od tradicionalnih vrst goriva, ki so zdaj v rabi. Načrt za traso metanovoda Mestre - Trst, je že dokončan, v teku pa je proučevanje manjših odcepov in praktična izvedba povezav, ki bodo seveda odvisne od zahtev porabnikov.

Prav to pa je bil namen sestanka: dati strokovnjakom SNAM možnost za prve stike z možnimi krajevnimi porabniki in možnost prve splošne izmenjave idej s tržaškimi gospodarskimi krogi glede te nove in važne pobude.

Glede nekoliko višje cene za metan od ostalih vrst gostega goriva, je bilo poudarjeno, da bodo to razliko treh lir nadoknadile številne prednosti, ki so povezane z uporabo metana namesto olja tako na splošno kot posebej še v nekaterih specifičnih primerih (na primer pri napravah za sušenje barv, za industrijsko kuhanje živil itd.). Poudarjeno je tudi bilo, da stroški za preureditve naprav, ki so doslej delovale na gorilna olja, za uporabo metana, v večini primerov niso posebno visoki in da jih je mogoče izvesti postopno.

SNAM predvideva, da bo vsaj v prvem obdobju lahko dobavljala metan samo industrijam na področju industrijske cone ali vsekakor v bližini metanovoda samega. SNAM je že sklenila pogodbe z deželami - proizvajalkami, da bo že čez nekaj časa lahko začela z rednim uvozom metana za dopolnjevanje državne proizvodnje, tako da bo lahko zagotavljala nemotenost dobav.

SNAM je tudi v pogajanjih z Acegatom za eventualne dobave metana za mestno razdeljevalno omrežje, medtem ko sta občinski podjetji v Gorici in v Vidmu že izrazili svoje zanimanje za pobudo spričo majhne ekonomičnosti upravljanja in naprav za proizvodnjo plina v manjšem obsegu. Možnost dobavljanja metana pa bo predstavljala tudi osnovo za nadaljnje privabljanje novih industrij v našo deželo. Končno so določili oblike sodelovanja med tehniki SNAM in ustanove Industrijskega pristanišča, da bi lahko v podrobnostih proučili potrebe krajevnih podjetij in možnosti aplikacije metana na posamezna podjetja v naši industrijski coni.

Podobni sestanki bodo jutri in v prihodnjih dneh tudi v Vidmu, Pordenonu in Tolmeču, na katerem bodo navezali stike z deželnimi gospodarskimi operaterji in s predstavniki industrijskih področij v Furlaniji.

PROSVETNO DRUŠTVO
PROSEK - KONTOVEL

bo v četrtek, 12. t. m. ob 20.30 predvajalo v društveni dvorani na Proseku slovenski film:

GORENJSKA OHCET

in druge

Vabimo vaščane k polnoštevilnemu obisku.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

vabi k predstavam LUTKOVNEGA GLEDALIŠČA IZ LJUBLJANE, ki bodo v Mali dvorani Kulturnega doma v nedeljo, 15. t. m. popoldne.

Predstava ob 15.30

Jan Grobowski

Volk in kozlički

Prevod: Janko Kos; režija: Jože Pengov; Osnutki lutk: Slavko Hočevar; scena: Vlado Rijavec; glasba: Helen - Wilson - Želigowska - Franzi Ogrizek, plesi lutk: Jaka Hafner.

Vstopnina: 300 lir.

Predstava ob 17.30

Maria Clara Machado-Michel Simon

Mali strah Bavbav

Prevod in priredba teksta za lutke: Janko Kos; režija: Jože Pengov; osnutki za lutke in kostume: Slavko Hočevar; izvedba kostumov: Majda Podvršič in Magda Zajc; scena: Albin Rogelj; glasba: Borut Lesjak; tehnično vodstvo: Ciril Jagodic.

Vstopnina: 300 lir.

Za obe predstavi predprodaja vstopnic eno uro pred začetkom.

Cenjene šolnike prosimo, da opozorijo otroke na to izredno gostovanje.

SEJA DEŽELNEGA SVETA

Odobrenih 21 členov popravljenega pravilnika deželnega sveta

Po popravljenem pravilniku ne more več svetovalec, izvoljen na kakšni listi slovenske manjšine, tvoriti skupine zase - Izumetničeni argumenti misovca Morellija proti priznanju pravic Slovencem

V deželnem svetu so bila včeraj najprej na vrsti vprašanja svetovalcev, nakar se je začela razprava o spremembah notranjega pravilnika deželnega sveta. V splošni razpravi o teh spremembah sta spregovorila komunist Pellegrini in misovec Morelli, nakar so začeli razpravljati o popravkih posameznih členov in jih odobrili 21 od skupnih 35. Ustavili so se pri členu 75, o katerem bo danes razpravljal odbor za pravilnik, ker so komunisti in liberalci predlagali, da se uvede o raznih sklepih in zakonskih osnutkih način tajnega glasovanja. Razprava o pravilniku se bo nadaljevala v deželnem svetu prihodnji torek.

Komunist Pellegrini je v splošni razpravi dejal, da številni spreminjevalni predlogi kažejo, da je bil pravilnik pomanjkljiv, to je, da ni bil prilagojen potrebam delovanja sveta. Poleg tega bi morali gledati na pravilnik enotno in vsega še enkrat prediskutirati.

Zatem je spregovoril misovec Morelli, ki je predvsem pobijal zahtevo, da bi veljalo za slovenske svetovalce posebno ravnanje, to je nekak privilegij. Pri tem je mislil na popravek k členu 101, ki bi postal člen 101 bis, po katerem bi lahko slovenski svetovalci uporabljali pri svojem delovanju v svetu tudi slovenski jezik. Urad predsedstva pa bi poskrbel za prevode njihovih ustnih in pismenih posegov. Ta popravek so odobrili v odboru za pravilnik, ker je glasoval zanj tudi takratni socialdemokratski svetovalec Bertoli iz Vidma, medtem ko se je demokristjan Ginaldi vzdržal in predsednik de Rinaldini glasoval proti, češ da se je treba držati razsodbe ustavnega sodišča. Ta rezultat glasovanja v odboru za pravilnik je tedaj silno razburil liberalce in misovce.

Morelli je včeraj ravno kritiziral ravnanje svetovalca Ginaldija, ki da je omogočilo predlogu o dvojezičnosti, da je v odboru za pravilnik prodrl. Toda predsednik de Rinaldini mu je odgovoril, da sta bodisi on kakor Ginaldi glasovala tako čisto osebno in ne kot predstavnika svoje stranke. Morelli se je zatem skliceval na člen 3 posebnega statuta, ki določa meje deželnih pristojnosti v vprašanju manjšinskih pravic. Na podlagi tega člena pa je nemogoče uradno uvesti dvojezičnost v deželni svet. Če bi bilo tako, bi statut to izredno navedel, kot to navaja statut za Tridentinsko-Gornje Poadižje. Morelli je dejal, da mora deželni svet zato zavreči člen 101 bis.

Po splošni razpravi so začeli razpravljati o posameznih popravkih in členih, ki so jih odobrili drugega za drugim. Iz člena 23 so izpustili odstavek, po katerem je vsaka skupina sestavljena iz najmanj treh svetovalcev, ali samo iz enega svetovalca, če je izvoljen na kakšni listi slovenske narodne manjšine. Ta odstavek je svoj čas že zavrglo ustavno sodišče. Sedaj so ga spremenili in izpustili tisti del o svetovalcu, izvoljenem na listi slovenske manjšine, tako da se odstavek na novo glasi: «Vsaka skupina mora biti sestavljena iz najmanj treh svetovalcev».

Pri tem se je oglasil komunist Šiškovič, ki je rekel, da bo iz osebnih razlogov glasoval proti temu členu. Rekel je, da bi seveda člen, kot je bil prvotno sestavljen, ne mogel reševati vprašanj slovenske narodne manjšine, vendar bi moral biti prvi korak na poti k reševanju teh vprašanj. Seveda ni člen ugajal ustavnemu sodišču, ki ga je zavrglo. Na koncu je Šiškovič dejal, da bo glasoval proti novi opredelitvi člena 23 pač iz načelnih razlogov. Zatem so glasovali za novo besedilo člena 23 tudi vsi ostali komunistični svetovalci, seveda razen Šiškoviča. Komunist Jarc je bil v času glasovanja odsoten, odv. Škerka (Slov. skupnost) pa sploh ni bilo na seji, ker je bolan. Zatem je naglo sledilo glasovanje o nadaljnjih členih in popravkih, ki so jih vse odobrili do vštevši člena 69, pri katerem so prekinili sejo.

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 11. t. m. ob 19.30 uri film:

LA VALLE DEI BRUTI
(DOLINA SUROVEŽEV)

Igrajo: ROD CAMERON, ELLA RAINES, BRIAN DONLEWI

PO PODATKIH MESTNIH REDARJEV

Špekulativna podražitev živil za božične in novoletne praznike

Zeleni radič je stal tudi po 3000 lir kilogram - Hitra normalizacija po praznikih - Znatno znižanje cen olja

Po podatkih mestnih redarjev je bilo gibanje cen v decembru in v prvih dneh t.m. na tržaškem trgu precej raznoliko, v nekaterih primerih pa celo v protislovju zlasti z decembrskimi cenami v preteklih letih.

Za božične in novoletne praznike so nekateri trgovci izkoristili priložnost in močno dvignili cene, posebno tradicionalnega blaga široke potrošnje, takoj po praznikih pa so se te cene ponovno znižale. Zanimivo je, da se v prvi polovici decembra cene niso spremenile, v drugi polovici pa so cene nekaterega blaga znatno poskočile. Zlasti je treba omeniti, da so se najbolj podražile jegulje, radič in solata rezivka. Jegulje so na debelo prodajali po 1700 lir za kg, kar je bila že precej visoka cena, na drobno pa so jih prodajali po 2600—2700 lir za kg. Popolnoma naravno je, da mnogi potrošniki niso nasedli tej špekulaciji in jegulje so ostale prodajalcem v zalogi. Trgovci so se zavedli nevarnosti in škode, ki jim je pretila, pa so kmalu nato znižali cene in tako lahko prodali vse zaloge.

Zeleni radič so prodajali na drobno tudi po 3000 lir za kg, solato rezivko po 2400 lir za kg, motovilec po 1600 lir kg, rdeči radič pa po 1200 lir za kg. Cena špinače, cikorije in rdečega radiča se je v dneh okrog božiča kar podvojila. Kot smo že omenili, so cene tudi teh vrst povrtnine po novem letu ponovno popustile in se normalizirale.

V preteklem mesecu se je znižala zlasti cena olivnega in semenskega olja zaradi vstopa v veljavo cen, določenih v okviru Evropskega gospodarskega tržišča. Cena olivnega olja se je na splošno znižala od 100 do 150 lir za kg, semenskega pa nekoliko manj. Cene mesa so ostale nespremenjene, zlasti zaradi tega, ker so novembra in decembra uvozili dovolj blaga za praznike. Kakor je znano, pa se je prve dni januarja znatno zvišala cena teletine, ki jo je uradno določil pokrajinski odbor za cene zaradi povišanja cene na debelo.

Tudi v decembru so imeli mestni redarji mnogo dela pri pobijanju nedovoljene prodaje blaga na drobno. Zaplenili so nad 100 kg živil (60 kg mesa, 26 kg masla, 16 litrov olja itd.). Razen tega so zaplenili 10 ur in dva transistorja. V zadnjem mesecu lanskega leta so redarji pregledali 5000 obratov, med katerimi 3500 trgovin z živili in okrog 1000 javnih lokalov.

Vratnice filobusa priprle ženski roko

Samo srečnemu naključju se mora zahvaliti 82-letna Erminia Benussi vd. Papirio iz Ul. Pondares 6, da se včeraj ni huje poškodovala, ko je izstopila iz filobusa št. 19 na postajališču pri pokopališču. Ko je izstopala iz vozila, je baje sprevodnik prehitro zaprl vrata. Vratnici sta stisnili ženski desno roko ter ji povzročili lažje podplutbe. Po nesreči pa je šofer pognal vozilo naprej ter odvlekel priletno žensko še nekaj metrov. Benussijeva je dobila pri tem večjo podplutbo na tilniku in hud šok.

Nesreča se je pripetila ob 13.10. Ponesrečenko so prepeljali z nekim zasebnim avtom v splošno bolnišnico, kjer so jo po pregledu v sprejemnem oddelku poslali na nevrokirurški oddelek na zdravljenje.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Obsojen, ker je vozil avto za katerega ni imel dovoljenja

Z amnestijo rešen žalosten primer očeta, ki je iz obupa ogovoril agente

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Rossi, tožilec Franzot, zapisnikar Ciccarelli) se je moral zagovarjati včeraj 63-letni Mario Lubiana iz Ul. d'Alessio 7, ki je bil obtožen, da je upravljal avto za katerega ni imel vozniškega dovoljenja.

Lubiana je slep na eno oko ter je zato dobil posebno pooblastilo kategorije «B» za upravljanje svojega avta znamke «fiat 1100». 14. februarja lani pa so ga policisti zasačili v bližini njegove delavnice, ko je upravljal lahki poltovornjak «1100».

Ker veljavni zakonski predpisi ne dopuščajo takojšnje denarne poravnave prekrška, so agenti prijavili kršitelja sodišču. 10. oktobra lani je okrajni sodnik spoznal Lubiano za krivega ter ga obsodil na 2 meseca pripora in 5.000 lir denarne kazni.

Lubiana se je pritožil proti razsodbi na kazensko sodišče, ki je razpravljalo včeraj o pritožbi. Javni tožilec je menil, da je bil obtožnčev prekršek zelo hud. Sodniki so ubrali srednjo pot: obtožencu so priznali pravico do splošnih olajševalnih okoliščin ter so ga obsodili na 1 mesec in 10 dni zapora ter na 4.000 lir denarne kazni.

Pred istimi sodniki se je moral zagovarjati tudi 40-letni Sabino Pintus iz Ul. Valerio 51, ki je bil obtožen, da je grozil policijskim agentom.

Pintusov primer je v resnici zelo žalosten. Moški je poročen ter ima tri otroke: 10-letno Sereno, 4-letnega Maurizia in 26-mesečno Sabino. Družina pa živi v neki kleti, ki ni primerna za dostojno in kulturno življenje.

Pred časom je Sabina zbolela ter so jo sprejeli v otroško bolnišnico Burlo Garofolo. Ko je dekletce ozdravelo, je uprava bolnišnice pozvala očeta, naj jo odpelje domov. Oče pa se ni zmenil za poziv, ker se je bal, da ne bi otrok v slabih stanovanjskih razmerah ponovno zbolel. Po večkratnih brezuspešnih pozivih je uprava obvestila o zadevi policijo. Agenti so ukazali Pintusu, naj gre po otroka. Tudi ta poseg ni zalegel. Ko pa so v tretjič prišli na njegovo stanovanje, je moški vzkipel: «Pojdite proč, če ne vas bom namlatil». Te besede so pripeljale moškega pred sodišče. Pintus se je zagovarjal, trdeč, da se ne spominja, če je izustil žaljivko. Pribil pa je, da so policisti žalili njega in ženo.

Sodniki so ukinili kazenski postopek proti njemu zaradi amnestije.

Izleti

SPDT, ob otvoritvi smučarskega tečaja za začetnike organizira 15. t.m. smučarski izlet v Crni vrh. Vpisovanje za izlet in na tečaj v Tržaški knjigarni.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

10. januarja 1967 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 15 oseb.

UMRLI SO: 68-letni Gregorio Molinari, 82-letna Maria Okroglic vd. Donda, 62-letna Elvira Barbieri por. Boscolo, 81-letna Maria Ranchel vd. Debrevi, 29-letna Lina Vergerio por. Della Venezia, 57-letna Nada Renko por. Hrovatin, 87-letni Michele Canciani, 75-letni Antonio Burian, 62-letni Carlo Castellani, 67-letni Massimo Millo, 83-letna Albina Colautti por. Israel, 61-letni Giuseppe Feletti, 70-letna Giulia Sossich vd. Zorini, 73-letna Elisabetta Specogna por. Chiama, 73-letna Giustina Kette por. Nodale.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Alla Basilica, Ul. S. Giulia 1; Busolini, Ul. P. Revoltella 41: INAM, Al Cedro, Trg Oberdan 2; Manzoni, Ul. Settefontane 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

All'Angelo d'oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Miani, Drevored Miramare 117 (Barkovlje).

SLUŽBA OBČINSKEGA ZDRAVNIKA. Za poklic v prazničnih dneh v primeru, če ni mogoče najti drugega zdravnika, je treba telefonirati na št. 90-235.

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na prerani grob Nade Hrovatin roj. Renko daruje družina Uga Margoni 5000 lir za Dijaško matico.

V spomin drage Nade Hrovatin daruje družina Maksa Morelja 1000 lir za Dijaško matico in 1000 lir športno združenje Bor.

V počastitev spomina pok. Nade Hrovatin daruje družina Blažič 2000 lir za Dijaško matico in 2000 lir SK Bor.

V počastitev spomina pok. Nade Hrovatin darujeta Vida in Rudi Kovačič 3000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na prerani grob Nade Hrovatin darujeta Iči 1000 lir za Dijaško matico in Lojzka 1000 lir za športno združenje Bor.

V spomin drage žene in sestre Nade Hrovatin roj. Renko darujeta mož Gigi in brat Jakob 5000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina bratov Josta in Alberta daruje Lojzka Cij 1000 lir za Dijaško matico.

V spomin pok matere gledališka igralca Jožka Lukeša daruje Jože Umek 1000 lir za Dijaško matico.

Ob četrti obletnici smrti drage Angele daruje družina Konič 2000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Nadi Hrovatin darujejo stari planinci 10.000 lir za Dijaško matico.

SOŽALJE

SLOVENSKI TABORNIKI rod modrega vala izrekajo iskreno sožalje bratom Hrovatin ob prerani izgubi njihove matere.

GOSPODARSKI ODNOSI MED ZDA IN JUGOSLAVIJO

STALIŠČA DO VIETNAMSKE VOJNE ODLOČAJO TUDI O ŽITNIH DOBAVAH

Zgodovina nekega amandmaja v zvezi z ameriškim zakonom o tako imenovani pooblaščeni prodaji viškov

NEW YORK, januarja. — Žito je v svetovnih odnosih postalo zelo kurentno politično in strateško blago. Vzrok za to je kritično stanje v svetovni prehrani. Zadnji podatki pravijo, da proizvodnja hrane narašča v obsegu 2,2 odstotka, njena potrošnja pa za 3,5 odstotka. Razlika 1,3 odstotka, gledano nanjo v svetovnih merilih, predstavlja dokaj resno opozorilo glede na razliko, ki obstaja med dvigom števila prebivalstva in obsegom proizvodnje hrane. Politični značaj tega vprašanja pa je v tem, da se pomanjkanje hrane pojavlja na obsežnih področjih nerazvitega sveta, vtem ko so viški koncentrirani v silosih najbolj razvitih dežel. Največji lastnik viškov in največji politični manipulator v žitnih poslih so ZDA. Težkoče, ki so jih v zvezi s prejemanjem ameriškega žita imeli Egipt, Alžir in Indija, kažejo, da je to glede na njegove zadnje posledice posel, h kateremu se niti iz političnih niti psiholoških in tudi ne ekonomskih razlogov ne izplača pristopiti, če le obstaja kaka druga nacionalna možnost. Uporabnik ni nikoli gotov, doklej bodo trajali ti aranžmaji, na kaj vse in v kako dolgi perspektivi lahko računa, vtem ko dajalec stalno pada v skušnjavo, da pomoč ali ugodno kreditno prodajo žita poveže s svojimi pričakovanji glede določene naklonjenosti (politične ali drugačne) uporabnika do njega samega.

Jugoslavija je lani imela izpolnjenih aranžmajev za okrog milijon ton žita, a letos so se začela pogajanja za okrog 500.000 ton v vrednosti okrog 30 milijonov dolarjev. To žito se je kupovalo na dolgoročni kredit (na svetovnem trgu se žito prodaja kratkoročno) in ob ugodnejših kreditnih pogojih odplačevanja. Zdaj pa ti aranžmaji odpadejo.

Pred nedavnim je jugoslovanski predsednik republike v televizijskem razgovoru s predstavniki jugoslovanskih delovnih kolektivov omenil, da so ZDA odpovedale Jugoslaviji dobavo pšenice na dolarski kredit. Pripomnil je, da nima nič proti tej odpovedi, ker ne predstavlja nobene posebne pomoči, temveč zadolžitev, ki bi Jugoslovane kasneje hudo tlačila.

Sledeč temu žitnemu vprašanju in proučavajoč ga od tu, glede na tukajšnje ameriške relacije, bi dopisnik ne mogel odkriti niti enega upravičenega razloga, s katerim bi vsaj nekoliko lahko oporekal tej oceni. Nasprotno, vse racionalno gre v njen prid. Zares ni prav nobene potrebe, da se skoraj sleherno leto ime Jugoslavije vlači po ameriškem kongresu v zvezi z raznimi «ideološko» obarvanimi amandmaji senatorjev in poslancev. Zgodovina enega od zadnjih, ki ga je bil predložil Findley v dopolnitev ameriškega zakona o tako imenovani pooblaščeni prodaji viškov hrane, je zelo poučna. V amandmaju je dobesedno rečeno: Nobeni viški hrane se ne morejo prodajati «naciji, ki prodaja ali kakorkoli dobavlja, oziroma dovoljuje ladjam in letalom pod njeno registracijo, da prevažajo v Severni Vietnam kakršnokoli opremo, material ali blago, vse dokler v Severnem Vietnamu vlada komunistični režim.»

Zakon o prodaji viškov hrane je tudi doslej bil vezan na razne oblike restrikcije glede trgovine z Vietnamom in Kubo, vendar pa Findleyev amandma odraža dejstvo, da se vsa koncepcija omenjenega zakona menja v smislu njegove večje politične «učinkovitosti».

V tem sta zapopadeni dve stvari. Ameriške žitne rezerve so se znatno zmanjšale in je že lansko poletje bilo razvidno, da bodo žitni programi za naprej zelo «selektivni», da bo v njih mnogo manj humanosti in mnogo več sebičnosti. Bilo je to v določeni obliki povedano tudi javno, da bi si morebitni koristniki to zapomnili.

V Ameriki sami so precej kritizirali takšno koncepcijo programa pomoči. Bilo pa je obenem tudi očitno, da vlada ni pripravljena kaj menjati. V središče je bil postavljen Vietnam. V drugi polovici l. 1966 je prišlo do naglega padca ameriških političnih delnic na svetovnem «političnem tržišču» v zvezi z vietnamsko vojno, tako da je bila vlada pripravljena tudi svoj žitni program vključiti v to bitko. Spričo tega tudi Findleyev program ni mogel kar tako pasti z neba, marveč ga je porodilo novo vzdušje.

Amandmà je bil, kot se zdi, namenjen predvsem «jugoslovanskemu primeru». Zanimivo je, da je State Departement, preko katerega potega ta trgovina z žitom, dal v vednost, da bi se sporazum kljub Findleyu lahko zaključil in je celo pravno izpodbijal uporabo amandmaja v jugoslovanskem primeru, a je na koncu vendarle izjavil, da z žitno trgovino ne bo nič prav zaradi omenjenega amandmaja.

«Pravni spor» med Findleyem in State Departementom je bil v tem, ali se jugoslovanski državljani in družbene organizacije, ki FNO in Severnemu Vietnamu pošiljajo krvno plazmo, zdravila in drugo pomoč, imajo obravnavati kot «nacija» ali pa se pod tem terminom razume samo vlada neke dežele.

Potem ko je State Departement končno sprejel Findleyevo tolmačenje, je hkrati izjavil, da gre za «taktičen umik» vlade glede na njeno politiko «izgradnje mostov» proti deželam vzhodne Evrope. Baje je bila zamisel, naj bi se «popustilo» kongresu v «jugoslovanskem primeru», da bi ga tako pridobili za tisto vrsto ukrepov v prid razširitve trgovine s SZ in Vzhodom, ki jo tu imenujejo politiko «izgradnje mostov». Gre za carinske olajšave, ki jih druge dežele že uživajo (tudi Jugoslavija), nadalje za zmanjšanje zelo toge in dolge liste tako imenovanega strateškega blaga.

Pozornemu opazovalcu bo takoj padla v oči zanimiva in subtilna distanca, ki jo ameriška diplomacija v zvezi z vietnamsko vojno želi utrditi do socialističnega Vzhoda Evrope in do ostalega sveta, v katerega postavlja tudi Jugoslavijo. Vtem ko se z velikimi napori zavzema, da bi Vietnam ločila od svojih odnosov z Vzhodom in celo dokazala, kako so ti odnosi kljub vietnamski vojni lahko «dobri», pa od ostalega sveta zahteva, naj bi prav ta ista vietnamska vojna bila kriterij za značaj in obliko njihovih medsebojnih odnosov.

Spričo takega balansiranja bi se utegnilo zdeti celo logično, da so ZDA, obenem s sprejetjem Findleyevega amandmaja tudi za «jugoslovanski primer», hotele javno ponuditi Poljski — kot se je nekdo izrazil — «nenaprošeno roko pomoči»: da namreč dolg 26 milijonov dolarjev za žito iz l. 1964, katerega odplačevanje redno poteka, plača v domači valuti, kar naj bi se zatem deloma uporabilo za izgradnjo «skupno določenih objektov» na Poljskem.

To je brškone imelo biti znamenje, da politika ponujenih «mostov», kljub žitni restrikciji, ostaja še naprej veljavna. Pravni spor med Findleyem in State Departementom okrog pomena besede «nacija», pa je težko, da bi za jugoslovansko prebivalstvo mogel imeti kako posebno važnost. Zakaj nesmiselno je sploh predpostaviti, da bi jugoslovanska vlada hotela in mogla pretrgati trgovinske ali kakršnekoli odnose s kako drugo deželo samo zato, ker bi to od nje zahtevala ali pričakovala kaka tretja dežela. Očitno je, da so vsi ti programi in vsi ti amandmaji neprijetna stvar, da vsebujejo hipoteko, ki je povsem nepotrebna.

J. VRHOVEC
(«Vjesnik»)

V nedeljo popoldne je bil v cerkvi sv. Antona Novega koncert božičnih pesmi, ki ga je pripravila Zveza cerkvenih pevskih zborov. Koncert se je začel s skupnim petjem Gruberjeve Svete noči, nastopil je nato mešani zbor, ki je zapel štiri božične pesmi slovenskih skladateljev. Po Franckovi Pastorali, ki jo je na orglah izvajal Arduino Macri, je otroški zbor zapel štiri pesmi. Sledile so tri pesmi mešanega zbora in na koncu še skupno petje. Pevske zbore sta vodila Dušan Jakomin in Zorko Harej.

Še en prevod «Sonetnega venca» v srbohrvaščini

Kolja Mičević je Prešernov umotvor prevedel v «ekavščino»

«Književne novine», petnajstdnevnik za slovstvo, umetnost in družbene vede, ki že devetnajsto leto izhaja v Beogradu, je v svoji številki 280 pod naslovom «Sonetni venac» objavil Prešernov umotvor v prevodu Kolje Mičevića. Štirinajst sonetov in zaključni sonet «Magistrale» z akrostihom, ki ovekovečuje pesnikovo ljubezen do Primicove Julije, je beograjski list objavil na štirih stolpcih na svoji 9. strani s «pretiskom» slike Franceta Prešerna, slike, ki jo je bil napravil slikar Goldstein leta 1850, torej leto dni po pesnikovi smrti. Žal ni v «Književnih novinah» to zabeleženo.

Na vrhu je kratka beležka, ki pravi, da je ta prevod pesnikovega umotvora četrti prevod v srbohrvaščino in sicer po prevodih Gustava Krkleca, Trifuma Gjukića, dr. Milana Rakočevića.

Za «Književne novine» je to prevod z novo literarno kakovostjo in nov način prevajanja Prešernovih poezij.

O prevajalcu Mičeviću list ne objavlja niti besede več. Ta prevajalec Prešerna mi ni znan, kot mi ni znan niti prevajalec Gjukič, medtem ko mi je znano, da je pesnik in pisatelj Gustav Krklec prevedel v hrvaščino ne le Rikejeve «Devinske elegije», pač pa tudi Prešernov «Sonetni venec».

Zares bi bilo lepo, če bi se našel prešernolog, ki bi podrobno proučil vse štiri prevode «Sonetnega venca »in nam posredoval zaključke, do katerih bi prišel.

Tu navajam prvo kvartino prvega soneta v prevodu Kolje Mičevića:

«Pesnik tvoj Slovencu novi venac spleče,
s petnajst soneta tako ti ga vije,
da svih drugih veže harmonije
Magistrale što se triput pevan sreće.»

Dr. Milan Rakočević pa je isto kvartino tako prevedel:

«Poet tvoj vijenac nov Slovencu vije,
iz petn'est soneta tako ti ga spleta,
da se «Magistrale» pjesme triput sreta
i ujedno veže drugih harmonije.»

Dobesedno sem navedel obe kvartini ne zato, da bi primerjal oba prevoda, pač pa zato, da bi poudaril, da je Mičević uporabljal «ekavščino», medtem ko je pristni Črnogorec dr. Rakočević uporabljal «jekavščino», ki jo je zagovarjal že reformator Vuk Stefanović Karadžić.

Prešernove poezije v prevodu dr. Milana Rakočevića so bile tiskane leta 1954 v Beogradu pri tamkajšnjem Štamparskom preduzeću za cetinjsko založbo «Narodna knjiga». Avgusta 1954 mi je prijatelj dr. Rakočević poslal iz Postojne svoje dragoceno delo, za katero je predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Josip Vidmar napisal lep predgovor, v katerem je, obujajoč dobo njihovega nastanka, ugotovil, da so prva Prešernova spoznavanja življenja časovno sovpadala z zadnjo dobo Napoleonovih vojn, zrela pesnikova leta pa z dobo «restavracije», «svete alianse» in dveh meščanskih revolucij (1830 in 1848).

Vidmarjevemu predgovoru sledi drugi, krajši uvod, v katerem nam dr. Rakočević pove, da se je lotil prevajanja Prešernovih poezij kakih 17 let prej, odnosno tedaj, ko sta mu danes že pokojna profesorja Ivan Prijatelj in Fran Kidrič razkrila veličino in pomen pesnika Franceta Prešerna. O tem, kako naj se kak pesnik prevaja in še posebej, kako naj se prevaja Prešeren, glede katerega velja pravilo, da se ne sme izpustiti niti ena beseda, če se noče okrniti njegova veličina, je Oton Župančič dal ustrezna napotila srbskemu prevajalcu, ki se je tega nauka držal. Ko je namreč dr. Rakočević čez dve leti ponovno pokazal Otonu Župančiču svoje prevode, je bil ta zelo zadovoljen, tako da mu je rekel: «Če bi bil France še živ, bi vas povabil na kozarec vina».

Zavzeti dejavnosti srbskega pisatelja so v ljubljanskih književnih krogih sledili z živim zanimanjem. V nasprotju s tistimi, ki so menili, da bi bilo dovolj, če bi izbrali le nekaj Prešernovih pesmi, ki naj bi jih predstavili srbskemu občinstvu, je na srečo prevladalo prepričanje dr. Rakočevića, da Prešeren ni le slovenski pesnik, pač pa pesnik, na katerega so lahko ponosni vsi jugoslovanski narodi in da mora zato njegovo delo poznati vsa jugoslovanska javnost. In tako se je dr. Rakočević skoraj v celoti vzdržal izdaje Prešernovih poezij iz leta 1847, t. j. izdaje Prešernovih poezij, ki jih je Jože Blaznik natisnil 1847. leta v Ljubljani. Prevajalec se je glede oblike čim bolj držal izvirnika. Le pri Sonetnem vencu in Krstu pri Savici je uporabil namesto Prešernovega enajsterca dvanajsterec, ki se mu je zdel «bolj v navadi pri Srbih», kakor sam izrecno pravi. Po našem mnenju pa bi bil srbski prevajalec storil mnogo bolje, če bi se bil zgledoval po hrvaških prevajalcih Dantejeve «Božanske komedije», ki so uporabljali italijanski enajsterec, ki se ga je Prešeren naučil od svojega učitelja in prijatelja Matije Čopa.

Ob koncu svojega predgovora dr. Milan Rakočević smatra za potrebno, zahvaliti se tistim, ki so mu pomagali pri prevajanju Prešernovih poezij. Če bodo napori prevajalca rodili svoj sad, gre glavna zasluga predsedniku slovenske akademije Josipu Vidmarju, pravi dr. Rakočević, ki se hkrati zahvaljuje Djuki Radoniču, dr. Antonu Slodnjaku, dr. Bratku Kreftu, dr. Alojzu Gradniku, dr. Niku Župančiču, Franu Albrehtu in Božidarju Borku.

Ob koncu svojega predgovora, ki ga je napisal v Postojni oktobra 1953, se dr. Milan Rakočević zahvaljuje cetinjski založbi «Narodna knjiga», da je prevzela naše skrb za izdajo knjige, s katero — kakor piše avtor — «se bo črnogorski narod vsaj deloma oddolžil bratskemu slovenskemu narodu za reprezentativno izdajo Gradnikovega prevoda Njegoševega «Gorskega venca», ki ga je izdala Državna založba Slovenije, kateri je dr. Rakočević hvaležen tudi za to, da mu je dala na voljo klišeje iz Prešernovega življenja.

Na koncu sem hvaležen listu «Književne novine», da so mi omogočile, spoznati še enega prevajalca Sonetnega venca; da so me navedle k temu, da sem ponovno vzel v roke čudovito knjigo dr. Milana Rakočevića, ki je omogočila, da so vsi Jugoslovani spoznali vsega Prešerna, da sem se skupno s črnogorskim prijateljem mogel spomniti dragih že pokojnih znancev Ivana Prijatelja, Franca Kidriča, Frana Albrechta, in še živečih Josipa Vidmarja, Alojza Gradnika, Antona Slodnjaka, Bratka Krefta in Božidarja Borka.

UMBERTO URBANI

V NEDELJO V KULTURNEM DOMU

V nedeljo popoldne bo ljubljansko Mestno lutkovno gledališče v organizaciji Slovenske prosvetne zveze priredilo v mali dvorani Kulturnega doma dve prireditvi za tržaške otroke. Ob 15.30 bo na sporedu Jana Grabowskega delo «Volk in kozlički», ob 17.30 pa bo na sporedu «Mali strah Bavbav» Marie Clare Machado in Michela Simona. Na sliki Mati koza s kozlički iz igre «Volk in kozlički».

RADIO VELEVIZIJA

SREDA, 11. JANUARJA

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila - 7.00 Koledar - 7.30 Jutranja glasba - 11.40 Radio za šole - 12.00 Glasbila in barve - 12.10 Pomenek s poslušalkami - 12.25 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasba iz filmov - 17.00 Tržaški mandolinski ansambel - 17.25 Radio za šole - 17.45 Nekaj jazza - 18.00 Ne vse, toda o vsem 18.15 Umetnost in prireditve - 18.30 Pianist Gojmir Demšar - 18.50 Igra Guerra Peixe - 19.10 Higiena in zdravje - 19.25 Moški zbor iz Celja - 19.50 Orkester Christian - 20.00 Šport - 20.35 Simfonični koncert - 21.50 Solisti lahke glasbe - 22.30 Plesne skladbe - 22.45 Sentimentalne pesmi.

Trst

12.05 Mali ansambli - 12.25 Tretja stran - 13.35 Prvo dejanje Verdijeve opere «Luisa Miller».

Koper

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 15.30, 19.15 — Poročila - 7.15 Jutranja glasba - 8.00 Prenos RL - 10.15 Poje Vikki Carr - 11.00 Celentanov klan - 11.15 Plošče - 11.30 Današnji pevci - 11.45 Glasbeni zmenek - 12.00 in 13.00 Glasba po željah - 13.40 Mešani zbor iz Postojne - 14.00 Glasbeni vrtiljak - 15.00 Baletni odlomki - 15.45 Od Soče do Drave - 16.20 Izbrali ste - 17.00 Operna glasba - 17.40 Jazz - 18.00 in 19.30 Plesna glasba - 19.00 Poje Gigliola Cinquetti - 22.15 Plesna glasba.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila - 8.30 Jutranja glasba - 9.05 Zvočni trak - 10.05 Ital. pesmi - 10.30 Šola - 11.30 Operna antologija - 13.33 Nepozabne pesmi - 14.40 Glasbeni spored - 16.00 Spored za najmlajše - 16.30 Simfonična glasba s plošč - 17.15 Rimska srečanja - 17.45 Umetnost in slovstvo - 19.20 G. Basso: «Naši malčki» - 19.30 Luna-park - 20.20 Massenetova opera «Manon» - 22.30 Glasbeni spored.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila - 8.45 Orkester - 9.40 Glasbeni album - 10.00 Jazz - 11.42 Pesmi - 13.00 Prijatelj Rascel - 14.00 Juke box - 15.00 Izbrani motivi - 15.15 Sopranistka Virgili in baritonist Borgonovo - 16.00 Mednarodna lahka glasba - 16.38 Najnovejše plošče - 17.05 Nove pesmi - 17.35 Veliki orkestri - 18.35 Enotni razred - 20.00 Glasbeno-govorni spored - 21.00 Znanstvena oddaja - 21.40 Ital. pesmi.

III. program

18.30 Lahka glasba - 18.45 Kulturna oddaja - 19.15 Dvořak in Stravinski - 20.30 Mozartove variacije za klavir - 21.00 A. Bertolucci: «I verdi paradisi degli amori infantili».

Slovenija

6.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 — Poročila - 8.05 Glasbena matineja - 8.55 Pisan svet pravljic - 9.10 Lepe melodije - 9.45 T. Pavček - B. Lesjak: Mali mišek Mokedaj - 10.15 Pri skladatelju Lajovcu - 10.45 Človek in zdravje - 11.00 Turistični napotki - 11.15 «Oj ta soldaški boben»... - 12.00 Na današnji dan - 12.10 Orkester sovjetskega radia - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Ponchielli: La Gioconda - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Beethovnove kratke skladbe - 14.35 Naši poslušalci čestitajo - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 «Alzaška folklora» - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Mladina sebi in vam - 18.00 Aktualnosti - 18.15 Iz naših studiov - 18.45 Naš razgovor - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 A. Honegger: Kralj David, oratorij - 21.20 Veliki zabavni orkestri - 21.40 Orglice in kitara - 22.10 Za ljubitelje jazza - 22.50 Literarni nokturno: V. Hlebnikov: Pesmi - 23.05 Orkester Elgart.

Ital. televizija

Od 8.30 do 12.00 Šola - 17.00 Giocagiò - 17.30 Dnevnik - 17.45 Program za mladino - 18.45 Nikoli ni prepozno - 19.15 Znanstvena oddaja - 19.45 Šport in ital. kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 Almanah, ob koncu dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik - 21.15 Balzac-Cazeneuve: «Illusioni perdute» - 22.15 Znanost in tehnika.

Jug. televizija

11.00 in 15.20 Osnove splošne izobrazbe - 15.55 Veleslalom za ženske — posnetek iz Grindelwalda - 17.05 Človek se mora sprostiti — film - 17.55 Obzornik - 18.15 Tisočkrat zakaj — oddaja za otroke - 19.00 Reportaža - 19.30 Jiri Trnka — mojster lutkovnega filma - 20.00 Dnevnik - 20.35 W. Shakespeare: Kralj Lear - 21.25 Rezerviran čas - 22.00 Poročila.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Mučila vas bodo denarna vprašanja. Udeležili se boste prijetnega izleta.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Zastoj v izvajanju programa. Deležni boste dokajšnjega moralnega zadoščenja.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Udeležili se boste nekega važnega tajnega posvetovanja. Vsekakor sprejmite neko vabilo.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Idealna priložnost za dokončno sprejetje vašega načrta. Prevelika romantičnost ni spodbudna.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Razčistite čimprej neko zadevo, ki ovira vaše delo. Najmlajši vam bodo pripravili prijetno presenečenje.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Napeti odnosi z nekim predstojnikom bodo popustili. Ne žalite družinskih članov s svojo brezbrižnostjo.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Zagotovljen je napredek vsem, ki se ukvarjajo z drobno obrtjo. Izpolnjeni boste z močnim čustvenim doživetjem.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Vaš dober nos vas bo pravočasno posvaril pred prikrito nevarnostjo. S srečo izpolnjeno družinsko vzdušje.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Bodite previdni z nekim še nepreverjenim sodelavcem. Dober prijatelj vas bo učinkovito moralno podprl.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ne hranite tujega denarja v svoji blagajni. Normalen razvoj na čustvenem področju.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne posegajte na druga delovna področja, ostanite raje tam, kjer ste doma. Otresite se svoje pretirane nezaupljivosti.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Danes niso primerna nobena popravljalna ali dopolnjevalna dela. Skušajte popraviti krivico, ki ste jo storili dragi osebi.

SPET BABILONSKI STOLP

V Bagdadu nameravajo zgraditi «babilonski stolp», visok 360 metrov, torej prav toliko kot tisti, ki ga opisuje biblija in ki je bil porušen pred več tisoč leti. V mnogih nadstropjih bodo prostori radia in televizije, vrhnji dve pa sta namenjeni vrtljivim restavracijam z razglednimi ploščadmi.

PRED 100 LETI V GORICI

PRVI SLOVENSKI POLITIČNI ČASNIK

Razmišljanja o razvojnih tendencah v dramatično razgibani goriški časnikarski publicistiki

2.

Meščanska liberalna časniška publicistika pa je imela svoje najmočnejše oporišče v neizčrpni dinamiki ter podjetnosti Andreja Gabrščka in v njegovi *Goriški tiskarni*.

Po slogaškem prehodnem obdobju med obema meščanskima strujana na Goriškem se je polmesečnik (tednik, poltednik, trikrat tedensko izhajajoča) *«Soča»* (1871 do 1915), v prvi razvojni fazi organ goriškega slov. polit. društva, s XXIII. letnikom dokončno razvil v liberalno buržoazno goriško publicistično vzporednico z ljubljanskim «Slovenskim Narodom», seveda s posebno pokrajinsko časniško barvitostjo. Dinamični goriški časnikar, publicist, tiskarnar in založnik Andrej Gabršček je pričel razen tednika *«Nova Soča»* (1889—92), publicističnega otroka zaostritve v odnosih med njim ter goriškimi staroslovenskimi konservativci, ki mu je l. 1893 odkrhnil pridevnik «Nova», izdajati tudi polmesečnik (tednik) *«Primorec»* (1893—1915). Oblikoval se je iz priloge «Soči» v samostojen časnik, namenjen predvsem obrti in trgovini. Njegov časniški program: tudi meščansko liberalni. Z *«Gospodarskim listom»*, glasilom goriškega Kmetijskega društva (1869—76), je imela «Soča» vsak mesec štiri brezplačne priloge.

Slovenska *kmečka* stranka na Goriškem pod vodstvom meščanskih in polmeščanskih predstavnikov pa je izdajala svoje tedensko glasilo *«Naš glas»* (1907—8) oz. *«Kmečki glas»* (1909—10).

Pomembna liberalistična publicistična vloga je bila namenjena reviji *«Veda»* (1911—15), dvomesečniku za znanost in kulturo. Prav v Gorici je torej izšla po Mahničevem katoliško ideološkem «Rimskem katoliku» tudi prva svobodomiselna revija — slovenskega širokega okvira. «Veda» je bila zasnovana z vidika tedaj sodobne pozitivne znanosti. Uredništvo je želelo, da bi postala «tribuna generacije». Ker so odločilni možje pri «Vedi» zagovarjali ilirsko jezikovno smer, se je dr. Ivan Prijatelj odtegnil temu publicističnemu krogu, med tem ko je dr. Mihajlo Rostohar, ki je bil tudi proti ilirskim poskusom na slovenščini, izstopil iz uredništva in pričel izdajati v Krškem, pozneje v Pragi *«Napredno misel»* (1912-14), časopis za napredno kulturo. Prijatelj sodi, da je bila Rostoharjeva publicistična pobuda nepotrebna, saj gre za list «izdavan iz neke ljubovalne vztrajnosti.» Pisal ga je Rostohar skoraj čisto sam zoper publicistični režim «vošnjakarstva» (po dr. Bogomilu Vošnjaku) v «Vedi».

Socialistična publicistika ima v Gorici svoj odsev le v mesečni socialistični reviji *«Naši zapiski»* (1902—22), ki se je preselila iz Ljubljane v Gorico. Prav na prvem vrhu svoje publicistične kvalitete, ko sta jih urejevala dr. Anton Dermota in dr. Henrik Tuma (1911—14), so prihajali na svetlo v Gabrščkovi Goriški tiskarni.

Slogaško časnikarsko smer razglaša na žgočih goriških strankarskih in strujnih tleh polmesečnik *«Sloga»* (1893—5). Njeno programsko geslo: «Nesloga tlači, sloga jači.» Tiskali so jo v prvi goriški —slovenski tiskarni Antona Obizzija. Njen slogaški program je ostal v militantnem goriškem političnem ozračju glas vpijočega v puščavi.

Še dva poskusa. Omeniti je časniško muho enodnevnico *«Narod»* (1900). Gre za poskus dr. Antona Gregorčiča, oblikovati konkurenčno časniško glasilo, naperjeno zoper Gabrščkovega «Primorca». Razen tega je ugledal goriški sončni dan tudi *«Delavski tovariš»* (1908).

To *prvo obdobje* v razvojni sliki goriške slovenske meščanske časniške in revialne publicistike bi lahko označili kot njeno pomlad. Kulturno ustvarjanje in dojemanje je bilo v Gorici na predvečer prve svetovne vojne nedvomno na visoki stopnji. Lastniki in založniki slovenskih revij so zatrjevali, da je šla v času pred prvo svetovno vojno tretjina knjig in revij v Gorico ter njeno zaledje. Prva svetovna vojna je ko moreča slana kruto presekala to pisano razčlenjeno časniško ter revialno publicistično ustvarjalnost. O goriških slovenskih časnikih in časopisih (revijah) ni bilo več sledu.

V drugem razvojnem obdobju slovenske časniške in revialne publicistike v Gorici po koncu prve svetovne vojne si utira pot živahna publicistična pobudnost. Dvojno fazo razločujemo. *Prva:* do fašističnega režima. *Druga:* po zavladi fašizma. V tej drugi fazi je bilo goriškim slovenskim publicističnim pobudam marsikaj zagrenjeno. Fašizem ni poznal šale. Brez kakršnih koli ozirov je razglašalo osrednje glasilo fašistične stranke (1927): le še malo mesecev življenja dajemo slovenskim listom v Italiji.

Krščansko socialna časnikarska smer. Publicistične tradicije predvojnega polmesečnika *«Delavski prijatelj»* in tednika *«Novi čas»* nadaljuje leta 1918 tednik, pozneje poltednik *«Goriška straža»* (1918 do 28). «pokrajinsko glasilo goriških Slovencev.» Do konca prve svetovne vojne je izšlo 13 številk. Zaradi italijanske zasedbe je ugasnila 9. nov. 1918. Zaživela je spet 2. oktobra 1919. Med njenimi časnikarskimi oblikovalci srečujemo Franceta Bevka in dr. Engelberta Besednjaka. Od začetka ni imela ustaljenega materialno tiskarskega oporišča. Najprej so jo tiskali v goriški Narodni tiskarni, nato v Spazzalovi v Trstu, nakar se je vrnila v Gorico, kjer so jo tiskali najprej v Juchovi, nato pa v Katoliški tiskarni. Po dvakratni zaporedni zaplenitvi časnika so fašistični oblastniki odvzeli odgovornemu uredniku na osnovi tiskovnega zakona odgovorno uredništvo. To je bila neposredna napoved konca. Poslovilna izdaja je prišla na svetlo 9. novembra 1928.

Časniško programsko smer «Goriške straže» nadaljuje časnik in revialni tednik *«Novi list»* (1929—30). Svoje tiskarsko tehnično zaledje ima v goriški Katoliški tiskarni. Glavni in odgovorni urednik je dr. Engelbert Besednjak, ki je z uspešnim posredovanjem pri osrednji vladi v Rimu po ukinitvi slovanskega tiska dosegel, da je bilo dovoljeno Slovencem izdajati en tednik (Novi list) in en mesečnik (Družina, mesečnik za zabavo in pouk 1929 do 1930 njena predhodnica zelo dobra Mladina 1920). Istrskim Hrvatom tudi en tednik. Tako je prišel 11. marca 1929 v goriški Katoliški tiskarni na svetlo novičarski tednik *«Istrski list»*. Na splošno kaže isto časniško programsko vsebino kakor «Novi list». Le po vsebini in obsegu je bornejši.

Socialistična časnikarska smer. Tednik *«Proletarec»* (1921) je glasilo socialistične zveze v Julijski Benečiji in splošne strokovne zveze v Italiji. V prvi številki je natisnjen «Naš program», ki so ga sprejeli na sedemnajstem strankinem kongresu v Livornu. Glede na to, da je postalo «Delo», od začetka glasilo Socialistične zveze v Julijski Benečiji, po livornskem kongresu glasilo Komunistične stranke Italije, so pričeli goriški socialisti izdajati «Proletarca». Posebno se je zanimal za vprašanje briških kolonov. Skupno je izšlo 23 številk. Poslovilna številka ne pojasnjuje, zakaj je časnik umolknil.

Na *ponesrečena časnikarska poskusa* naletimo v prvih letih po prvi svetovni vojni. Tu gre najprej za poltednik, pozneje tednik *«Goriški Slovenec»* (1919—21). Časniški program: «braniti in pospeševati stanje v deželi slovenskega ljudstva.» Stvarno gre po dr. Šlebingerju za italofilski časniški poskus. Urednik in upravnik časnika je bil beneški Slovenec Karol Jušič. Časnik je bil nestrankarski. Ni imel nobene zaslombe med slovenskim ljudstvom. Zato je shiral.

Tudi tednik *«Gmajna»* (1923) romeni ponesrečeno časniško pobudo. Ni imel idejne zaslombe v ljudstvu, kljub podnaslovoma neodvisen političen tednik oz. neodvisen list za gospodarstvo, prosveto in politiko. Želel je biti «kritik razmer in glasnik slovenske inteligence.» Programsko geslo: «Z ljudstvom za ljudstvo!» Izšlo je le sedem številk. Načrt izdajateljev, da bi tednik preoblikovali v dnevnik, je žalostno shlapel.

Humoristično satirična smer. Polmesečnik, pozneje tednik *«Čuk na pal'ci»* (1922—26) je poskrbel za vedro in dovtipno ljudsko misel. Spočetka so sodelovali z risbami Veno Pilon, Maksim Gaspari, Špacapan in Čargo. Časnik je objavljal humoristično in satirično snov, humoreske, pesmi, prevode svetovnih humorističnih pisateljev, smešnice itd. V njegovem okviru so izšli trije letniki *«Čukovega koledarja»*. Publiciteta je bila množična: tiskali so ga v nakladi nad deset tisoč izvodov. Istega dne, ko je prišla na svetlo poslovilna številka «Čuka na pal'ci», so urednika Franceta Bevka aretirali zaradi nekega šaljivega vojaškega dopisa. Odsedel je štiri mesece ječe. Pozneje ga goriška Narodna tiskarna ni hotela več izdajati.

Satirični tednik *«Monokelj»* (1923) je pomenil le poskus. Skupno je ugledalo beli dan pet številk. Poslednja izdaja je bila zajeta na eni strani satirične priloge šesti številki «Gmajne».

Obdobje po koncu druge svetovne vojne je postavilo goriške časnikarske in časniške pobude v povsem novo situacijo ter pred nove naloge. Tu so vzniknili *«Soški tednik»*, *«Soča»* kot glasilo goriških, beneških in kanalskih Slovencev ter katoliški tednik «Slovenski Primorec», med tem ko sta «Demokracija» in «Katoliški glas» glede kraja izhajanja vezana na Gorico in na Trst.

Najrealnejša rešitev goriških sodobnih časnikarskih in publicističnih nalog pa odseva v skrbno ter prizadevno oblikovanem *«Goriško beneškem dnevniku»*, ki ga redno lahko prebiramo in z zanimanjem spremljamo v varnem, kvalitetnem publicistično časnikarskem zavetju *«Primorskega dnevnika»*.

Dr. FRAN VATOVEC

Goriško-beneški dnevnik

S SEJE OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Visoka odpravnina ravnatelju mestne hranilnice je groba žalitev upokojencev z nizko pokojnino

V svoji resoluciji je občinski svet zahteval obnovo upravnega sveta hranilnice in ukrepe za demokratično zaščito javnih koristi - Starim upokojencem ustanove je treba izboljšati pokojnine - Za gradnjo novega sedeža Zelenega križa

Za zadnjo sejo občinskega sveta v Gorici, ki se je začela v ponedeljek nekaj po 21. uri ter zaključila malo pred 1. uro po polnoči v torek, je vladalo izredno zanimanje. Ves prostor za občinstvo je bil zaseden kot že zlepa ne in med ljudmi je bilo opaziti tudi precej bivših in sedanjih uslužbencev mestne hranilnice, ki jih je privabila napoved, da bodo razpravljali med drugim tudi o superlikvidaciji bivšemu ravnatelju te ustanove, ki pa še vedno opravlja te posle.

V resnici je župan Martina po kratkem uvodu, v katerem je napovedal najprej debato o tem problemu in potem še poročilo o obračunu mestnih podjetij, za kar so povabili na sejo strokovnjake občinskih podjetij, da bi podali svoja poročila, prešel takoj na obravnavo zadeve o likvidaciji, o kateri je pred časom vložil interpelacijo svetovalec dr. Battello ter jo pozneje spremenil v resolucijo.

Kot znano je upravni svet mestne hranilnice v Gorici, v katerem imajo svoje zastopnike tudi razni krajevni organi, med njimi tudi občinska uprava v Gorici odobril bivšemu glavnemu ravnatelju te ustanove kapitalizacijo njegove pokojnine, se pravi da je ta izkoristil možnost, ki mu jo daje statut te ustanove, da je namesto pokojnine zahteval takojšnje izplačilo vse glavnice iz tega naslova. Tako so mu izplačali 189 milijonov lir in povrhu so ga še ponovno sprejeli v honorarno službo kot upokojenca. Te sklepe je, kakor je izhajalo iz poznejše debate na seji, odobrila tudi krajevna Banca d'Italia, ki vrši nadzorstvo nad denarnimi zavodi te vrste, ker je taka operacija v skladu z obstoječimi predpisi. Po skoro triurni debati so svetovalci izglasovali posebno resolucijo, za katere besedilo so se sporazumeli na posvetu načelnikov strank okrog polnoči. Za resolucijo so glasovali vsi svetovalci razen dveh KPI, ki sta se vzdržala.

V resoluciji se ugotavljajo najprej županove izjave o problemu plače in pokojninske likvidacije glavnega ravnatelja mestne hranilnice v Gorici. Nato obsoja tako z moralnega kot civilnega stališča prednostne pogoje, ki so jih zakoni, pravilniki in upravni sklepi uveljavili v korist vodstva, s posebnim ozirom na možnost kapitalizacije pokojnine in ponovno namestitev glavnega ravnatelja.

Občinski svet poziva župana naj preko občinskega zastopnika v upravnem svetu in po drugih poteh ugotovi eventualne nepravilnosti.

Občinski svet nadalje poverja občinskemu odboru nalogo, naj postavi na dnevni red ene bližnjih sej sveta imenovanje novega občinskega predstavnika v upravnem odboru te ustanove in naj se sporazume z drugimi ustanovami in oblastmi za nujno obnovo upravnih organov, da se s tem zajamči čim širša in sposobna reprezentanca za demokratično zaščito splošnih koristi mestne in pokrajinske javnosti.

Končno resolucija poziva odbor naj posreduje pri odgovornih činiteljih mestne hranilnice, da bi čimprej odpravili težke pogoje, v katerih morajo živeti «stari uslužbenci tega zavoda, ki so upokojeni.»

V izjavi, ki jo je dal na začetku razprave župan in v kateri je obrazložil stališče občinskega odbora do tega problema, ugotavlja najprej, da občinska uprava preko svojega izvoljenega zastopnika nima možnosti neposredne kontrole nad delom upravnega odbora mestne hranilnice ker taka kontrola ni predvidena v statutu. Vendar pa bi bilo pravilno, da bi se tak zastopnik čutil moralno povezan do občinske uprave, ki ga je poslala v upravni svet in da bi skrbel za povezavo upravnega sveta z občinskim svetom.

Kar se višine in načina likvidacije glavnemu ravnatelju tiče, občinski odbor obsoja tak postopek zlasti v zvezi s pokojninskim položajem drugih delavskih kategorij. Take primere, ki so očividna krivica, bi bilo treba odpraviti tudi v državnem merilu. Krivica je še bolj očitna v primerjavi v širokim krogom drugih državljanov, ki prejemajo smešno nizke pokojnine ter se občinski odbor pridružuje javnemu mnenju in tistim organom, ki obsojajo ter grajajo obstoj takih krivičnih privilegijev ter izraža željo, da bi čimprej odpravili take krivice.

Župan je nato ugotovil da je bila izplačana likvidacija glavnemu ravnatelju hranilnice na osnovi sklepa upravnega sveta te ustanove z dne 29.10.1953 in na osnovi pravilnika ustanove z dne 18.1.1936 glede pokojnin. Privilegirani pogoji za upokojitev pa veljajo samo, za uslužbence, ki so bili sprejeti v službo pred 1930 in primer glavnega ravnatelja naj bi bil zadnji. Pravtako je veljala možnost celotne kapitalizacije pokojnine samo za glavnega ravnatelja. V bodoče, tako so prejeli zagotovilo, bodo za vse uslužbence mestne hranilnice uredili položaj po predpisih državne pogodbe za to kategorijo.

Kar se tiče interpelacije svetovalcev SDZ glede pokojnin bivših uslužbencev mestne hranilnice, ki so neprimerno nizke, je župan izrazil željo, da bi vodstvo ustanove odpravilo krivične razlike in menda je že dalo zagotovila v tem smislu, ter sprejelo tudi nekatere ukrepe za odpravo takih krivic.

Ob koncu je občinski svet sprejel tudi resolucijo, s katero poziva upravni svet mestne hranilnice naj izvede sprejete obveze glede gradnje novega sedeža Zelenega križa v Gorici.

Županovi izjavi je sledila obsežna debata, pri kateri so se oglasili k besedi predstavniki vseh strank, ki so zastopane v občinskem svetu. Podrobnosti iz te debate bomo objavili prihodnjič.

-9 stopinj v Gorici

Hladen val je včeraj že drugi dan zajel Gorico in pritisnil toplomer precej globoko pod ničlo. V ponedeljek so namerili na letališču v Ronkah nekaj več kot 6 stopinj pod ničlo in včeraj zjutraj pa 7 stopinj pod ničlo. V Gorici pa je bilo še bolj mraz in so na primer na Šempetrski cesti namerili zjutraj kar 9 stopinj pod ničlo. Okoličani pa vedo povedati, da je bilo v nekaterih osojnih predelih kot v Grojni še bolj hladno in da je živo srebro padlo do 10 stopinj pod ničlo. To je do sedaj goriški rekord mraza.

95-letna ženica je padla v kuhinji

Za 10 dni so sprejeli na zdravljenje v goriško civilno bolnišnico 95-letno ženico iz Farre Pierino Cucit vdovo Zuc, ki se je pri padcu v kuhinji na domu darila na desnem sencu in na lobanji.

Žrebanje daril za mestne stražnike

V ponedeljek popoldne ob 17. uri so imeli na sedežu mestnih stražnikov v Gorici, Ul. Mazzini št. 7 žrebanje za razdelitev daril, ki so jih za božično poklonili mestnim stražnikom razni darovalci. Žreb je za glavna darila odločil naslednje dobitnike:

1. Pomivalni stroj za posodo znamke IGNIS, ki ga je darovalo podjetje Comelli, je dobil podbrigadir Riccardo Zorzenon; 2. Plinski štedilnik dar podjetja Elettrodomestici iz Ul. Sauro je prejel stražnik Nestore Ussai; 3. Plinski štedilnik dar podjetja Krainer, je prejel stražnik Antonio Visintin; 4. Zapestno uro Lorens, dar podjetja Fabbris iz Ul. Crispi, je prejel brigadir Mario De Lorenzi; 5. Radio transistor, dar podetja Giani Marino, je prejel mestni stražnik Silvio Peruzzi; 6. Likalnik, dar podjetja Steni, je prejel mestni stražnik Claudio Buttoni; 7. Notranjo prevleko za avto, dar podjetja Samuele Pierino, je prejel stražnik Milani Sergio.

Med ostale je žreb razdelil številna druga manjša darila.

Razna obvestila

O potovanju po Poljski, bo v prostorih kluba «S. Gregorčič» v Gorici predaval danes, 11. t. m. ob 20.30 znani predavatelj Rudi Hoehn iz Nove Gorice Predavanje bo poživil z diapozitivi, ki jih je predavatelj posnel na tem potovanju.

VČERAJ V UL. DELLA BARCA

Smrt mesarja iz Ločnika pri trčenju v obcestni drog

Na zloglasnem ovinku, ki je bil že večkrat prizorišče hudih nesreč, je izgubil oblast nad avtomobilom

Včeraj ob 16.50 popoldne so poklicali rešilni voz Zelenega križa v Ul. della Barca v Gorici, kjer se je hudo ponesrečil 55-letni mesar iz Ločnika Licinio Amatore. Takoj so ga odpeljali v goriško civilno bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili močan udarec na lobanjo, pretres možgan in udarec na prsni koš. Ponesrečencu, ki sploh ni prišel več k zavesti, so skušali rešiti življenje. Zdravniški trud pa je bil zaman in ob 17.15 je podlegel poškodbam.

Na kraj nesreče je prišla izvidnica cestne policije iz Gorice, ki je ugotovila, da je Amatore, ki se je peljal z avtom fiat 1100/103 iz Ločnika proti Gorici, na zloglasnem ovinku v Ul. della Barca, ki je bil že večkrat vzrok prometnih nesreč, pri hiši štev. 5 zaradi poledenele ceste izgubil kontrolo nad vozilom, zavozil s cestišča ter treščil ob cestni drog. Tudi avtomobil je utrpel precej veliko poškodbo.

Smrt mlade matere iz Sovodenj

Včeraj popoldne so v Sovodnjah pokopali komaj 25-letno Bruno Tomšič, ki je pretekio nedeljo zvečer podlegla zavratni bolezni v goriški civilni bolnišnici. Med boleznijo je v bolnišnici nekaj prezgodaj povila tudi otroka prvorojenca, ki so ga morali rešiti z zdravniškim posegom.

Pokojnica je bila priljubljena pri vseh, ki so jo poznali kot pridno in delavno ženo. Njena smrt je vse globoko pretresla tudi zaradi dejstva, da je zapustila nepreskrbljenega, komaj rojenega otroka, ki so ga morali sprejeti v pokrajinski zavod za dojenčke v Gorici, ker doma ni nikogar, ki bi lahko skrbel zanj. Pred boleznijo je pokojnica delala v tekstilni tovarni v Sovodnjah. Pogreba se je udeležilo precej ljudi.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

vabi k predstavi LUTKOVNEGA GLEDALIŠČA IZ LJUBLJANE, ki bo v soboto, 14. januarja ob 16.30 v Prosvetni dvorani v GORICI, Verdijev korzo 13

Jan Grobowski

VOLK IN KOZLIČKI

Prevod: Janko Kos; režija: Josip Pengov; osnutki lutk: Slavko Hočevar; scena: Vlado Rijavec; glasba: Helen-Wilson-Zelingowska-Franzi Ogrizek; plesi lutk: Jaka Hafner.

Vstopnina: 200 lir

Prodaja vstopnic eno uro pred začetkom pri blagajni dvorane.

Cenjene šolnike prosimo, da opozorijo otroke na to izredno predstavo.

VESTI IZ TRŽIČA

Avtobusi in nadzorni odbor

Petindvajset bivših uslužbencev podjetja Bonezzi ne sme biti prikrajšanih

Občinski odbor v Tržiču je na svoji zadnji seji obravnaval tudi zadevo o moralni odgovornosti nekaterih občinskih svetovalcev o zadevi poobčinjenja mestnih avtobusov in o prevzemu v službo 25 bivših uslužbencev zasebnega avtobusnega podjetja Bonezzi; o obeh problemih je razpravljal tudi pokrajinski nadzorni odbor za krajevne ustanove ter zavzel določeno stališče.

Zadeva moralne odgovornosti svetovalcev je bila urejena z razveljavljenjem omenjenega sklepa občinskega odbora zaradi nezakonitosti. Kar se tiče prevzema uslužbencev so prišli do zaključka, da je treba še v tem mesecu najti ustrezno rešitev, da se zajamči poslovanje mestne avtobusne službe in se obenem zajamči bivšim uslužbencem podjetja Bonezzi tisti ekonomski položaj, ki so ga že uživali pred poobčinjenjem mestne avtobusne službe.

šport šport šport

NAMIZNI TENIS

V Luganu Švica - Italija 5:2

Boris Košuta in drugi Tržačan Durazzano sta osvojila točki

Kot je bilo pričakovati, je reprezentanca Švice prepričljivo premagala Italijo. Treba je pa poudariti, da so italijanski predstavniki prvič zapustili dober vtis in to predvsem po zaslugi obeh Tržačanov Borisa Košute in Durazzana. Res z zadovoljstvom ugotavljamo, da se je najbolje izkazal član SZ Bor Boris Košuta. Zasluženo je zmagal proti Creterju in uspešno igral tudi proti Antalu in Grimmu. S tem nastopom si je praktično Boris Košuta zagotovil stalno mesto v državni reprezentanci. Zato lahko že sedaj računamo na njegovo udeležbo na letošnjem svetovnem prvenstvu, ki bo meseca aprila v Stockholmu.

Vemo, da so Švicarji mojstri v organiziranju športnih manifestacij. Tudi tokrat so hoteli ostati zvesti svojim običajem.

Srečanje je bilo res krasno organizirano. Mnogoštevilno občinstvo (s prisotnostjo italijanskega konzula in župana) je sledilo res odlični prireditvi. Najprej je bila na sporedu predstava ekip nato še izvedba narodnih himen obeh držav. Svečanost je bila krasna in sam Boris Košuta je priznal, da so taki trenutki nepozabni.

Boris nam je nato še nekaj povedal o svojem nastopu:

«Z rezultatom sem sicer zadovoljen, vendar bi lahko še več dosegel. Prikazal sem lepo in moderno igro in posebno Antala bi lahko premagal. V prvem setu sem že vodil 10:5; prav tako v drugem 7:3. Imel sem tudi nekoliko smole, vendar je glavni vzrok za poraz prava kriza, ki me je doletela v sredini obeh setov. Na vsak način sem zadovoljen in tudi prepričan, da sem napravil dober vtis na italijansko vodstvo.»

Zvečer so bili vsi igralci in vodstvo povabljeni na slovesno zakusko, kjer so se vsi dobro počutili.

Naj omenimo še, da je tudi drugi Tržačan Durazzano solidno igral in premagal Greterja v treh setih.

Poleg nastopa seniorjev je bilo na sporedu tudi srečanje mladinskih reprezentanc Italije in Švice. Nepričakovano je zmagala Italija z rezultatom 5:4. Ekipo so sestavljali Marinucci, Macerata in Buscaglia.

Rezultati:

Italija - Švica 2:5

Triulzi - Antal 0:2 (13:21, 17:21)
Košuta Boris - Greter 2:1 (14:21, 21:14, 21:13)
Durazzano - Grimm 0:2 (16:21, 16:21)
Košuta Boris - Antal 0:2 (15:21, 18:21)
Triulzi - Grimm 0:2 (15:21, 8:21)
Durazzano - Greter 2:1 (17:21, 21:12, 21:17)
Košuta Boris - Grimm 0:2 (16:21, 15:21)

T—or

SMUČANJE — ŽENSKE V GRINDELWALDU

V slalomu zopet Famose pred Angležinjo Hathorn

Zelo dobra uvrstitev mlade Italijanke Cipolla: 6. mesto

GRINDEWALD, 10. — Svetovna prvakinja Francozinja Annie Famose si je osvojila prvo mesto v slalomu na mednarodnem tekmovanju v Grindewaldu v Švici. Proga je bila precej zmrznjena in zato ni manjkalo diskvalifikacij bodisi zaradi napak, padcev ali izpuščanja vratc. Take nezgode so doletele tudi najboljše, n. pr. Nancy Greene, veliko zmagovalko iz Oberstaufna. Sicer Greene že po prvi vožnji ni bila najbolj v ospredju, druga vožnja pa jo je sploh onemogočila.

Famose je v obeh tekih dosegla zelo dobre čase ter se s skupnimi 81"80 uvrstila znatno pred drugo, Angležinjo Gino Hathorn z 82"12, ki je pokazala lep napredek, in pred svojo mlado rojakinjo Isabelle Mir 83"57, ki je še bila za 16 stotink sekunde pred svetovno in olimpijsko prvakinjo Marielle Goitschel; ta je bila četrta s časom 83"73. Sicer se tej še vedno lahko šteje kot olajševalna okolnost, da ni še v svoji pravi formi po prisilnem počitku, ko si je pretegnila kito. Kar dobra je bila, zlasti v drugem teku, mlada Italijanka Glorianda Cipolla na šestem mestu, potem ko jo je samo za tri stotinke sekunde prehitela Američanka Penny McCoy.

V prvem teku (51 vratc, 120 m viš. razlike) je bila najboljša Francozinja Florence Steurer — na svetovnem prvenstvu si je osvojila bronasto medaljo v veleslalomu — ki je dosegla 37"24, kar je bil čas izredne vrednosti, če se pomisli, da je druga, Švicarka Fernande Bochatay, dosegla 38"39. Tretji najboljši čas je imela Avstrijka Gertrud Gabel z 38"45 pred Angležinjo Hathorn 38"35, Famose 38"52, Greene 39"20, Marielle Goitschel 39"41, in Mir 39"63. Med Italijankami je bila najboljša Giustina Demetz, ki je s 40"44 dosegla 15. mesto. Glorianda Cipolla je imela tu čas 40"81. Od Jugoslovank je najprej Majda Ankele padla in odstopila in podobno se je zgodilo tudi Magušarjevi. Zvozila je le Tevjeva, tota njena uvrstitev je nekje čisto na dnu med približno 70 tekmovalkami.

Proga za drugi tek je bila spelana nekoliko drugače, čeprav je bil start in cilj obakrat isti. Žrtev padca je postala že Steurer, ki si je tako pokvarila dobro uvrstitev. Ker sta izpustili vratca, sta bili diskvalificirani Bochatay in Gabl. In ker je bila diskvalificirana še Greene, je bilo za Famose delo lažje. Toda njena vrlina je prav v tem, da je vozila dovolj hitro, ne da bi padla in ne da bi napravila napake, zaradi katerih bi morala biti diskvalificirana. Z dobro vožnjo je dosegla tudi boljši čas od Angležinje Hathorn, ki je še edina ostala pred njo iz prvega teka. Sicer je tudi Hathorn dosegla 43"27, kar je bil drugi najboljši čas, a ni zadostovalo da bi premagala Francozinjo. Lepo je vozila tudi Mir, ki ji je uspelo postaviti se s tretjim mestom pred Marielle Goitschel. Diskvalificirana je bila tudi Demetz, medtem ko je Cipolla presenetila s 44"55, kar je bil peti najboljši čas v drugem teku in ki ji je pomagal, da se je uvrstila po obeh tekih na šesto mesto.

Rezultati:

1. Annie Famose (Francija) 81"80 (38"92, 42"88)
2. Gina Hathorn (VB) 82"12 (38"85, 43"27)
3. Isabelle Mir (Fr.) 83"57 (39"63, 43"94)
4. Marielle Goitschel (Fr.) 83"73 (39"41, 44"32)
5. Penny McCoy (ZDA) 85"20 (39"93, 45"40)
6. Glorianda Cipolla (It.) 85"36 (40"81, 44"55)
7. Ruth Adolf (Šv.) 85"78 (40"81, 44"97)
8. Christine Beranger Goitschel (Fr.) 87"11 (39"74, 47"37)
9. Traudl Hecher (Av.) 87"96 (41"46, 46"20)
10. Edith Hiltbrand (Šv.) 87"96 (43"10, 44"88)

26. Marisa Mion (It.) 93"92

IV. občni zbor
športnega krožka KRAS

bo v soboto, 14. t.m. ob 20. uri v gostilni Guštin v ZGONIKU s temle dnevnim redom:

Otvoritev
Poročila
Diskusija
Razrešnica staremu odboru
Volitve
Razno

Časnikarske smučarske tekme

TERMINILLO, 10. — V smučarskem teku za časnikarje so bili doseženi sledeči rezultati: profesionisti juniorji: 1. Zanatta 27'33"2; 2. Benedetti 28'15"; profes. seniorji: 1. Venturini 28'34"8; publicisti juniorji: 1. Carsi 24'43"; publ. sen.: 1. Bortinelli 28'49"4.

IZ DOBERDOBSKE OBČINE

Obmejni promet pri Jamljah postaja vedno živahnejši

Od večjega prometa imajo korist tudi domače gostilne

Čeprav mesečni podatki obmejne policije na Goriškem ne navajajo števila prehodov na posameznih blokih druge kategorije, kjer se vrši samo promet s prepustnicami in dvolastniškimi dovoljenji, pa je domačinom iz Jamelj in Dola dobro znano, da se je tudi promet na mejnem prehodu pri Jamljah v zadnjih mesecih stalno dvigal in da je sedaj že kar živahen. To dokazujejo zlasti ob sobotah in nedeljah vrste avtomobilov predvsem iz Tržiča, ki se vozijo na drugo stran po bencin in druge nakupe.

Odkar je namreč dohodna cesta popravljena in asfaltirana ter so na jugoslovanski strani uredili bencinsko črpalko ter odprli tudi druge trgovine, se Tržičanom in domačinom iz bližnjih vasi ne splača več ovinek preko Gorice, ko pa imajo tukaj bližje kar potrebujejo.

Po drugi strani pa tudi Jugoslovani kupujejo razno blago, predvsem pa pralne stroje in druge gospodinjske potrebščine v Tržiču, kjer imajo dovolj izbire. Tako se je tudi v Dolu povečal avtomobilski promet in marsikdo se gredoč ustavi tudi po domačih gostilnah, zlasti v Jamljah. Seveda pa te gostilne računajo predvsem na poletni čas, ko se predvsem gostje s Tržaškega ustavijo na svoji poti proti Doberdobskem jezeru, kamor se odcepi cesta prav iz Jamelj. Žal pa ta cesta še vedno ni asfaltirana in občinska uprava v Doberdobu čaka na ugodno rešitev njene prošnje za deželni prispevek v ta namen.

Zaradi poškodb pri padcu je umrla

V ponedeljek zvečer ob 21.30 je v goriški civilni bolnišnici podlegla poškodbam 88-letna Teodolinda Parovan iz Gorice, Ul. Forte del Bosco 9. Zenico so sprejeli na zdravljenje že pred enim mesecem, dne 7. decembra, ko je pri padcu na domu dobila notranje poškodbe. Pozneje se je tem poškodbam pridružila še pljučnica.

Kino

Gorica

VERDI. 16.30: «Il delitto perfetto», Hitchkokov barvni film, z R. Milland in Grace Kelly.
CORSO. 17.00: «Gli amori di una bionda». Češki film. Igrajo V. Mensik in I. Kneil. Za mladino prepovedano.
MODERNISSIMO. 16.15-22.30: «Danger dimensione morte», J. Marais in M. Mell; francoski barvni kinemaskopski film.
VITTORIA. 17.15—21.30: «Le calde bambole di Hong Kong», Mako Midori in Tatsuo Umemiya; japonski črnobeli kinemaskopski film; mladini pod 18. letom prepovedan.
CENTRALE. 17.15: «I gangster», Ava Gardner in B. Lancaster; črnobeli ameriški film, zadnja ob 21.30.

Tržič

AZZURRO. 17.30—22.30: «La celestina P...R...», M. Tolo in R. Carrà.
EXCELSIOR. 16.00—22.00: «Marines Battle Ground», J. Mahoney
PRINCIPE. 17.30—22: «Gioco mortale», N. Green in M. Badkon. Barvni film.

Ronke

EXCELSIOR. 19—22: «Dracula il principe delle tenebre», C. Lee in B. Shelley.
RIO (zaprto).

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna D'UDINE, Ul. Rabatta 18, telefon 21-24.

skopski film.

L. Ron Hubbard: KO PADA MRAK

2.

Odpravo povsem odobravam. Zahtevam dovoljenja, da bom vodil eno skupino. In želim, če bo prišlo do take odločitve, da me oskrbite z vsemi potrebnimi dokumenti in zahtevami, da jih spravim v življenje.»

Mankin je bil videti živčen, vzel je drugo tableto in je pogoltnil z vodo. Tristo let je minilo, odkar so v tej dvorani pripravili zadnjo kolikortoliko pomembno odpravo. Zdaj so vse glavne odprave pripravljali na Centauru, kjer je bilo hrane, goriva in moštva v izobilju. Smitov bombastičen ton je Mankina zmedel. Ozrl se je na Greta.

Greto se je zavedel oči, ki so bile uprte vanj. Živčno je prestavljal noge. Obotavljaje se je spregovoril: «Strinjam se z odpravo, čeprav nimam dosti upanja v njen uspeh, kajti tu jo bo zelo težko podpreti z denarjem. Naši skladi so v nemogočem položaju. Naša valuta je brez vrednosti. Kolikor razumem, bomo poslali vsaj dve odpravi, morda štiri. Jaz sam bi rad poveljstvo nad eno. Toda vprašanja, kako bomo potovanje finansirali, ne morem tako hitro rešiti. Zemeljski dolar ni dosti več vreden kot ena tisočinka centa na Capelli.»

Mankin je zakašljal. Pogledal je vso trojico in uvidel, da mora prav on napraviti končni sklep. Zdaj je v njem plapolal plamenček upanja. Ob misli, da bo Zemlja morda spet zacvetela in pričela trgovati, ga je prijetno stresalo.

«Tovariši,» je dejal, «navdajate me z upom. Če nima nihče od vas kakega ugovora, odločam, da odrinejo na to odpravo, če je mogoče, posamič tri skupine. Odposlanstvo se bo splačalo, če se vrnete z bore stotinko funta elementa stošestinsedemdeset. Neka rešitev mora biti, tovariši, mora biti.»

Maršal Lars se je dvignil. «Ukazal bom pripraviti tri rušilce in kolikor je v moji moči, jih bom opremil s hrano in gorivom. Če se strinjate, bom sam prevzel poveljstvo nad eno skupino in predal preostali dve Smitu in Gretu.»

Obrnil se je in vrata velike sejne dvorane so se zaprla za njim.

Širom po planetu so se raznesle govorice in upanje, ki so ga spremljali mnogi dvomi, je obračalo oči ljudi k nočnemu nebu, na katerem so močne in mlade mežikale zvezde. Nekaj radijskih postaj je žrtvovalo prihranjene erge moči, da so naznanile odhod odprav. Več starinskih časopisov iz steklenega papirja je v Veliki Evropi posvetilo vso izdajo poročilom raznih starih raziskovalcev. Smita so označili kot poveljnika z največjimi možnostmi na uspeh in njegovo hvalisanje v vesoljskem vzletišču pred poletom so predajali kot čisto resnico.

Teden dni po Smitovem odhodu so veliko prostora in govorjenja posvetili pravljičnemu Gretu, čigar finančni sloves je zrasel pred tisoč petsto leti ob odpravi na Capello. Zanemarili so dejstvo, da je bil obubožal ravno zaradi poznejših špekulacij. Gradili so svoj up na njegovi sposobnosti, da bo že kako «okrog prinesel denarne mogotce velikih cesarstev».

Ko je prišel Larsov čas, so novice o odpravah izgubile na svežini. Maršal Lars je na vzletišču malo govoril. Nihče ni spraševal mehanikov niti ni nihče opazil, da si je bil previdno vzel nekaj tednov za ureditev ladje in izbiro moštva. A prišli so stari častniki in ta mu je ponudil zemljevid, oni neko tabelo in spet drugi perišče krogel. Možje, ki so bili daleč potovali in so se spoznali na stvar, so bili pri roki, da so mu voščili dobro hitrost in veliko sreče med vrtečimi se sonci, kometi in plamenečimi zvezdami. Za slovo so pili zdravico in maršal Lars je odšel.

Zemlja je čakala, ne da bi dosti pogrevala spomine in gladovala. Prišla je zima. Ker so bile z energijo na tesnem, ladje odprave niso pošiljale obvestil. In Mankin je potrpežljivo čakal ter na svoji plošči dan za dnem premikal oguljene šahovske figure.

Nekega mrzlega dne se je na vladno vzletišče spustilo razmajano in zarjavelo «Usmiljenje», ki je bilo nosilo Greta. V hipu, ko so ga opazili, se je vsakdo spomnil svojega položaja in se temu primerno postavil ob vrata sejne dvorane, da bi Gretu izrekel dobrodošlico. A na velikih črnih vratih se ni prikazal elegantni in premeteni blagajnik. Prikazal se je Greto v zadregi, utrujen in sključen, s strgano in nepopravljivo vesoljsko obleko. Bil je izmučen od lakote in vsega hudega v vesolju. Ni se mu bilo treba prerivati skozi množico; že njegov videz jo je prisilil, da mu je dala prosto pot.

Odprli so mu vrata in vstopil je. Mankin je ravno mislil sesti na prestol, kot zahtevajo pravila, ko je zagledal Greta.

Obstal je kot ukopan. Zaile so ga solze sočutja. Stopil mu je naproti z razširjenimi rokami. «O, prijatelj moj, moj stari prijatelj,» in ga urno posadil na stol in mu prinesel vina.

«Kje so tvoji častniki in moštvo?» je Mankin vprašal. Gretu ni bilo treba odgovoriti.

«Vzela sta jih lakota, ker nismo imeli hrane, pa bolezen, za katero nismo imeli zdravila. Sram me je, Mankin. Sram me je, da sem tu.»

Greto se je stresel od nenadne jeze. Dvignil je shujšani, zdelani obraz. Njegove oči so zaplamtele skozi strop proti nevidnim zvezdam.

«Dobro jim gre tam gori. Lepo so rejeni, bogati so.» Zagrabil je Mankina za roko. «Sovražijo nas. Sovražijo nas zaradi davkov, s katerimi smo jih nekoč obložili. Sovražijo nas zaradi vojn, ki smo jih nekoč bili. Sovražijo nas zaradi stoletij, ko smo zbijali njihovo valuto, da bi dvignili vrednost svoje. Pluteron v osončju Alfa Draco se mi je smejal, ko sem dospel. V njegovem smehu pa ni bilo veselosti. V njem je bilo zgolj zadovoljstvo. Sovražijo nas, Mankin. Od njih ne bomo dobili ničesar — ničesar!

«Cythara z Betelgeusa je sprožil nabiralno akcijo med dvornimi častniki, da bi okrog našega sonca napravili venec, ko nas ne bo več. Spodili so me s smehom, z zaničevanjem.»

S sklonjeno glavo je nekaj časa posedel «Pomagaj mi domov, Mankin. Bojim se, da mi ne ostane dosti življenja.»

Toda šele Smitova vrnitev je razprostrla preko sveta črnino obupa. Kajti Smit ni bil niti sestradan niti utrujen. Sovraštvo ga je obdajalo kot črn sij, skozi katerega so švigale strele njegovega glasu. Razkoračen je stal na vesoljskem vzletišču. Sprejel je vsakogar, ki ga je prišel pozdravit, s tako ploho besed o nehvaležnosti otrok v vesolju da je svet otrpnil v brezupnem besu.

Preromal je vse vesolje in se ustavil povsod, kjer se mu je zdelo potrebno. Povsod, kjer je hodil, je srečaval nasilje in nezaupanje. Večkrat je križal Gretovo in Larsovo pot, prigovarjal je h Gretovemu načrtu, da bi z Zemljo, kot središčno banko utrdili valuto vsega vesolja, a ta čisto izvedljivi načrt so povsod zavrnili z neusmiljeno surovostjo. Pripovedoval je, kako je Greto skušal dobiti dovolj posojila, da bi Zemljo postavil na noge in kako sramotne obresti so mu ponujali in kako so vlade, na katere se je Greto obrnil, Smita že ob prihodu pregnale z njegovim načrtom. O Larsu ni vede. dosti povedati. Zahvaljujoč njegovemu daru govora mu nikjer ni manjkalo poslušalcev, a v kolikor je bilo Smitu znano, ni Lars nikjer našel pomoči. «Eno vam lahko z gotovostjo povem: od maršala Larsa ne morete ničesar pričakovati. Ničesar ni rekel ničesar storil.»

A to ni bil glavni vzrok Gretove zagrenjenosti. Pravil je o vesoljskih orodovjih opremljenih s smrtonosnejšim orožjem, kar jih je Zemlja kdaj koli poznala. Neki guverner mu je dal fračo in mu veleval naj se bori z vojakom, oboroženim z magnetno zanko. In Smit je prebil dva tedna v samici, ker je guvernerju izbil zobe.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1, II., Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANČIŠKA št 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — vnaprej četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir celoletna 7.700 lir — SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 503-3-85 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska Trst